

DARBININKAS

XLIV NR. 19.

PRINTED MATTER SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, K OVO - MARCH 17, 1959

910 WILLOGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTU

KAN. MEIDUS - VALDYTOJAS

Naujas Kaišiadorių vyskupijos valdytojas

Pranešimu iš Lietuvos, Kaišiadorių vyskupas T. Matulionis nuo vyskupijos ordinaro pareigų atsisakė, kai sovietinė valdžia jam neleido tų pareigų eiti nei savo vyskupijoje gyven- ti.

Jam atsisakius, Kaišiadorių vyskupijos kapitula išsirikio vyskupijos valdytoją kan. Juozą Meidų, kuris iki šiol buvo Raseinių klebonas, apie 50 metų amžiaus.

Kaišiadorių vyskupijos reikalus jis tvarkys, gyvendamas Vienvyje. Reikia spėti, kad jam apsigyventi Kaišiadoryse taip pat neleids, kaip neleidžia ir pareigų eiti vysk. Matulionio pavaduotojui vyskupui V. Slatkevičiui.

Pats vyskupas T. Matulionis yra nukeltas ir dabar gyvena Sėduvoje kaip altarištas. Fiziškai nebestiprus, bet dvasinės energijos kupinas. Mišias laiko savo kambaryje.

Pranešimas apie naujo vyskupijos valdytojo išrinkimą paaiškina ir neseniai T. Žiburiuose paskelbtą kan. J. Stankevičiaus kalėdinių sveikinimą, kuriame jis pasirašęs tik kaip Kau- no ir Vilkaviškio vyskupijų valdytojas. Anksčiau, kol nebuvo grįžęs į Lietuvą vysk. T. Matulionis, kan. J. Stankevičius buvo ir Kaišiadorių vyskupijos valdytojas.

RINKIMAI LIETUVOJ

Lietuvoje kovo 15 buvo vėl rinkimai. Buvo "renkami" atstovai į "tarybinės Lietuvos respublikos aukščiausią tarybą".

Kaip ir kas buvo "renkami", rodo vaizdas iš Vilniaus universiteto kandidatų parinkimo. Tribūnoje universiteto prorektorius prof. S. Jankauskas. Jis pasiūlo deputatų ir sovietinės Lietuvos aukščiausią organą Ekateriną Furcevą (iš Maskvos). Jo pasiūlymą karštai parėmė teisių fak. dekanas J. Zeruolis, pasiūlydamas dar ir universiteto rektorių Joną Kubilių. Pastarąją kandidatūrą parėmė prof. Z. Žemaitis ir fizikos matematikos fak. dekanas V. Kibartas. Taip susirinkimas "vieningai" išrinko ir kandidatą Ekateriną Furcevą ir Joną Kubilių.

Lygiai tokiu pat būdu viena iš Rusijos, kita iš Lietuvos reikalavimų atstovauti rinko kiti miestai. Tarp kandidatų yra Chruščiovai, Mikojanai, Kozlovai, Vorosilovai.

Kun. Juozas Gustas mirė Sibire, Krasnojarske, 1958 metais kovo 13.

Kun. Juozas Lomanas, altarištas Linkuvoje, mirė šių metų kovo pradžioje. Vėlonis buvo gimęs 1899, kunigu išventintas 1933. Ilgą laiką klebonavo Grižuose. Buvo autorius knygos "Quo vadis modernioji Europa".

Kun. Juozas Ciurlionis, dailininko M.K. Ciurlionio gimnaitis, paskirtas vilkuru šv. Jurgio bažnyčioje. Šiauliuose.

Kun. Edv. Simaška iš Šiaulių šv. Jurgio bažnyčios perkeltas vikaru į Gruzdžius.

Kun. Jul. Balandis, buvęs kariuomenės kapelionas Šiauliuose, dabar klebonuoja vienoj parapijoj Žemaitijoj netoli Salantų.

— Chicagoje kovo 15 American Airlines lėktuvas, leidamasis užkabino elektros vielas ir sudužo, sudėgė.

— Jugoslavijos Titas atšaukė atstovą iš Albanijos. Albanija varė propagandą prieš Jugoslaviją Maskvos naudai.

— Sovietų spauda apkaltino Ameriką, kad jos satelitai, eidami viršum Sovietų renką žinias apie Sovietus. Pirmas toks satelitas esąs Discoverer I. Grasinio imtis kontrapriemonių.

— Švedijos darbininkų unijų konfederacija sutiko kovo 4, kad 1959 pramonės dabinkam būtų sumažintas atlyginimas, norint pakelti Švedijos eksportą. Jis pernai labai sumažėjęs.

— Pearl Harbor užpuolimo vadas japonų lakūnų Tsuo Fuchida tapo presbiterijonų misjonierium.

Kova prieš 44 žodžius

Amerikos komunistai pereiną savaite emėsi organizuoti plačiausiu mastu kovą, kad senas atmetų 44 žodžių įstatymo priedą. Tai priedas prie "Smitho akto", kuris buvo išleistas 1940 kovai prieš grupes, kurios skelbia ir remia vyriausybės nuvertimą jėga.

Tuo įstatymu remiantis, teisėjų buvo nuteisti ir į kalėjimus sukišti eilė komunistų veikėjų. Pereinąs metais vyriausybės teismas išaiškino įstatymą palankiai komunistam, ir sumitię daugumas buvo paleisti. Kongrese ir tarp teisininkų kilo nepasitenkinimas įstatymo aiškinimu prasme, priešinga pačiam įstatymui, ir Kongresas dabar svarsto priedą tam įstatymui paaiškinti. Tais 44 žodžiais įsakmiai paaiškinama, kad drauziama ne tik būti organizacijose, bet ir jas organizuoti, rinkti narius, perorganizuoti ir klubus ar pan., kurie šiekia ar skelbia valdžios nuvertimą jėga.

Komunistai emė veikti prieš šio priedo priėmimą ne tiek patys, kiek per vadinamąjį piliėnių laisvių komitetą. Aiškina, kad dabar bus palaidotos as mens laisvės priedą priėmus. Ir kitas šūkis mestas — esą priedo siūlytojai skelbia kovą Amerikos vyriausiam teismui.

Komunistų propaganda eina laiškais, telegramom senatoriūm paveikti. Net skambina ir namus ir per Velykų organizuoja lankymąsi pas senatorius.

PAVERGTŲJŲ BALSAS DE- RYBOM DĖL BERLYNO

Valstybės departamente šį antradienį pas rytų Europos skyrius vedėją Freers lankosi Pavergtosios Europos Tautų atstovai. Savo memorandumu jie primena, kad darybose su Sovietais dėl Europos saugumo galima pasiekti sėkmingo sprendimo tik tada, jei bus pašalintas Europos valstybių pa dalinimas ir pavergimas, o kariuomenės atitraukimas iš Europos gali būti svarstomas tik ryšium su visom politinėm problemom.

Pavergtosios Europos delegacija, vadovaujama V Sidzi kausko, lankysis taip pat pas eilę užsienio politikoje įtakingų senatorių bei kongresmanų.

Pavergtų nuomonės pareiškiamos prieš pat atvykstant Anglijos min. pirmininkui Macmillanui, kuris jau penktadienį pradės pasitarimus su prez. Eisenhoweriu.

SUJUDIMAS DĖL SEN KENNEDY TEBEGYVAS

Bostono arkiv. kardinolas Cushingas teisingo sen. Kennedy pareiškimas dėl santykių tarp valstybės ir bažnyčios ir kaltino spaudą, kad ji iškreipus.

Brooklyno vyskupijos laikraštyje "The Tablet" tarp skaitytojų laišku tebėra pasipiktini mo dėl senatoriaus pareiškimo. Daugelis iš mūsų — sako vienas, — nebalsuosim už senatorių ne dėl jo pareiškimų, bet dėl to, kad jis pasirodė nepažįstas Amerikos tradicijų, tokius pareiškimus duodamas.

Kur eina darbininkų pinigai
Senato komisijoje paaiškėjo, kad Chicagos sunkvežimių unijos pareigūnas Joey Glimco, nuvykęs į Los Angeles, su savo sekretore viešbutyje išsinuomavo vieną kambarį visai savaitei. Už tai iš unijos pinigų paėmė 1045 dol.

VALST. SEK. J.F. DULLES iš ligininės kovo 15 išsklavo pasivažinėti po parką.

— Rytų Vokietija kaltina Va karus, kad jie gabena ginklus į Berlyną.

— Lenkijos komunistų partijos kongrese sustiprėjo varžtai intelektualam. Ūkininkus partija vėl užtikrina, kad jų kolechuzus nevarys. Apie 90 proc. ūkių dabar yra privaciose rankose.

— Kongresas kovo 12 Havajus priėmė kaip penkiasdešimtą valstybę.

KINIJOJ laukų darbuose nuo 4 ryto iki 9 vakaro.

Vienas iš daugel milijonų

Kinijos pasienyje yra Portugalijos kolonija Macao. Tai mažutė kolonija, kurioje gyvena susispaudę 187,000 gyventojų. Paskutiniu metu ji pagarsėjo tuo, kad į ją atbėga kas mėnuo po 200-300 iš komunistinės Kinijos. Vienas iš tokių atbėgėlių su šeima buvo Leung Tai. Jis buvo tik 32 metų, bet rodė kaip 50. Jo įdubusios akys ir išvagotas veidas kalbėjo apie jo pergyvenimus ne mažiau kaip jo žodžiai.

"Mūsų diena prasideda nuo 4 val. ryto, ir turim tiesiai eiti į laukus. 10 val. gaunam savo pusryčius ryžių ir kartais dvi upcijas žaliavų. Dirbam paskui visą dieną iki 9 val. Tada gaunam valgyti — vėl ryžius ir kas penktą dieną mėsos ar riebalų didumo kaip pirštas."

Pabėgėlis pasakojo, kaip jo frys draugai sukritę laukuose nuo persidirbimo ir alkio. Ten, kurie nedirba ar kitų yra pas-

Pagrindinė problema - pavogtų daiktų atėmimas

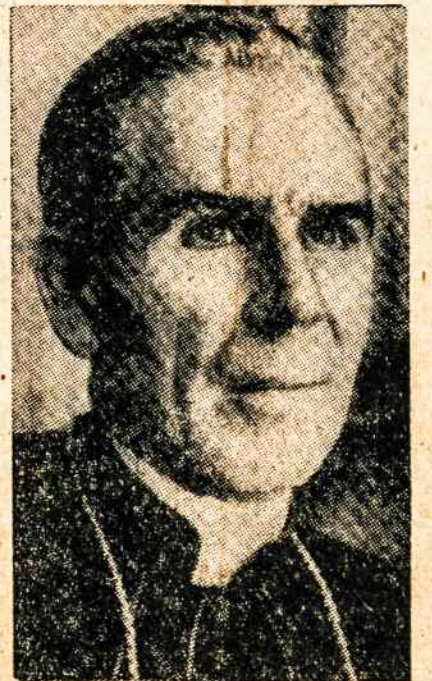
Vysk. Sheenas už pavergtų tautų išlaisvinimo kėlimą Jungtinėse Tautose

Amerikos visuomenei, paskutiniu metu girdinčiai skirtingas vyriausybės, Kongreso, kariuomenės ir spaudos nuomones dėl santykių su Sovietais, pasakė savo žodį ir populiarusis vyskupas Fulton J. Sheen. Jo straipsnis Journal American byloja su jam įprastu aiškumu, vaizdingumu ir principingumu:

— Jei kaimynas kitoj pusėj gatvės, prie kurios jūs gyvenat, sąmoningai ir nuolatos apilplėstų kiekvieną namą jūsų pusėj, jūs nepaliesdamas; jei jis nužudytų kai kuriuos jų savininkus, kitus ištremtų; jei jis išplėstų jų kambarių baldus ir gabenčius į savo namus, ir tu pačiu metu imtų kaltinti jus, kad jūs esat plėšikas, ir vagis, ir galvažudys... ką jūs darytumėt? Ar jūs tik sakytumėt, kad jūs nesat plėšikas, ar jūs rašytumėt laikraščiam, pareikšdami, kad nesat vagis? Ar — jei jis tuos kaltinimus jums mestų teisme, — jūs tylėtumėt apie namų apilplėsimą ir vaikų paėmimą į vergiją?

— Tad kodėl taip yra, kada Jungtinės Valstybės ir vakarų pasaulis yra kaltinami esą tautų pavergėjai, norį pradėti atominį karą ir pavergti tautas, ar esą imperialistai ir taikos priešai, mes tik paneigiame tai Jungtinėse Tautose, užuot pateikę sąrašą kraštų, kuriuos jie yra pagrobę, apilplėšę ir konfis kave? Kodėl mes nepateikiame vardų ir Sovietam neprimenam kraštų, kuriuos jie yra kon-

fiskavę, tokių kaip Ukraina, Rumunija, Vengrija, rytų Vokietija, Estija, Latvija, Suomijos Karelija, Lenkija, Lietuva, Bulgarija, Armenija, Albanija, ortrinė Mongolija, Azerbeidžanas, Kirgizija, Uzbekistanas, Kinija ir kt.? Kodėl mes nekeliame diena iš dienos Jungtinėse Tautose tų kraštų išlaisvinimo problemos?

VYSK. FULTON J. SHEEN

Primėjęs Molotovo žodžius, kuriais iškilmingai užtikrino nepriklausomybę ir neliečiamybę, o tuojau savo žodžius sulaužė; primėjęs, kad sovietinis žodis yra priešingas jų veiksmam, autorius ragina savo vyriausybę, iš defenzivos pereiti į ofenzivą:

— Užuot buvę defenzivoje, ar neturėtume pastangas nukreipti ne tiek į nuolatinės derības su Sovietais, kiek į reikalavimą pavergtai rytų Europai laisvės ir nepriklausomybės? Niekad taip nesijaudina vagis, kaip tada, kada jį užklumpa su pavogtais daiktais rankose, — ir septynių ežerų vandeni užtektų nuplauti kraujui nuo Sovietų rankų, kurios pavergė Vengrijos laisvės kovotojus...

— Tad, kol Sovietai sugeba įtraukti Jungtines Valstybes į diskusijas dėl atominio karo, antorės, viršūnių konferencijų ir laisvo Berlyno miesto, jie atitraukia Vakarų pasaulį nuo pagrindinės problemos — pavogtų daiktų atėmimo iš jų rankų....

GENEROLAI DĖL BERLYNO

Senato komisijoje, kuriai pirmininkauja daugumos lyderis sen. Johnsonas, buvo apklausinėjamas armijos štabo viršininkas gen. Maxwell Taylor. Jis pasisakė už Berlyno gynimą visokiom priemonėm. Ar Vakarų jėgų pakaktų jam apginti? Generolas aiškino, kad Korejos pavyzdžiu Sovietai greičiausiai norėtų kariuoti satelitų pajėgom. Satelitų pajėgom atremti Vakarai būtų pajėgūs. Nors satelitam atremti reiktų 30 divizijų, o Vakarai teturi tik 20, bet jei Vakarai būtų toki narsūs,

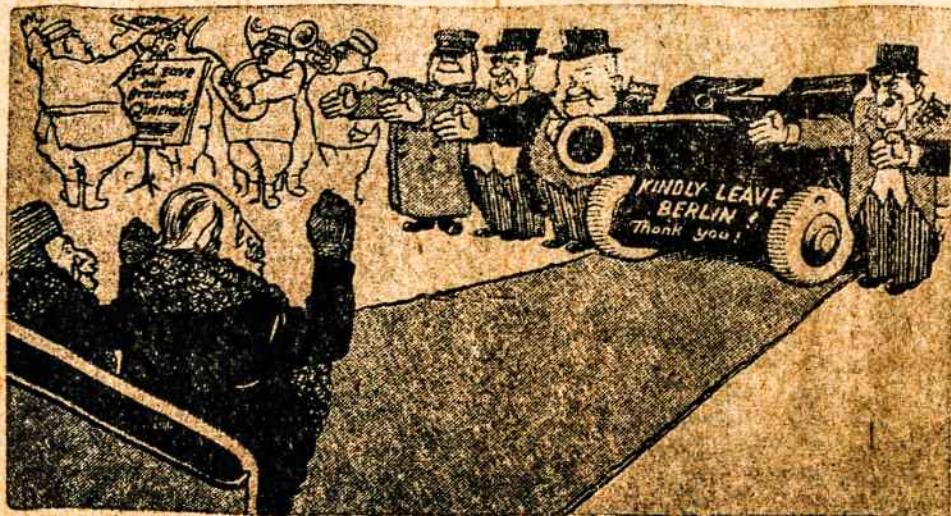
Vakarų vienybėj naujas plyšys

Valstybės sekr. J.F. Dulles buvo pažadėjęs Prancūzijos prez. de Gaulle paremti Prancūzijos atominio povandeninio laivo statybą. Tuo tarpu atominės energijos komisija užprotes tavo. Neoficialiai ji aiškino, kad atomines paslaptis pavojinga patikėti ten, kur tiek daug komunistų. Atominės energijos komisija nutarė paremti tokio povandeninio laivo statybą Anglijoje. Tai labai užgavo Prancūziją, kuri nori būti lygiom traktuojama su visais didžiaisiais sąjungininkais. Prancūzija pareiškė protestą ir atsakė savu keliu — pranešė, kad savo laivyną Viduržemty jūroje išima iš Nato vadovybės.

KIEK KAŠTAVO MASKVOS IR NASSERIO ZAJDIMAS IRAKE?

Irako pulk. Shwaf sukilimas, kuris greitai buvo numalšintas, atsiėjo betgi 2000 gyvybių — daugiau nei 1958 liepos 14, kada dabartinis min. pirm. Kasim sukilo ir nužudė karalių.

Po sukilimo įtempimas tarp Irako ir Jungtinės Arabų Valstybės tebesilaiko. Nasseris protestuoja prieš Irako lėktuvus Syrijos teritorijoje. Kasim kaltina Nasserį išprovokavus Irako kariuomenės sukilimą. Nasseris iš naujo ragino arabus kovoti su komunistais. Iš viso to džiaugsmo turėjo tik Maskva.

ANGLŲ SPAUDA vadina Macmillaną didžiausiu herojum derybose su Maskva dėl Berlyno.

Žalias lankas kolchozai paverčia stepėmis

KAS TIE KOMIAI?

Vietiniai gyventojai komiai kurių Komijoje gyveno tik apie 15-20 proc. — į tremtinius žiūrėjo nepalankiai. Visus laikydavo "vagimis — rusais", kas komių kalba skamba "ročj — špana" (rusas — vagis). Lietuvių ir kitų pabaltiečių iš pradžių neskyrė nuo rusų, tik vėliau, kada prasidėjo mainai (pabaltiečiai mainė daiktus, pvz., į bulves), juos vietiniai pradėjo atskirti nuo rusų ir įgavo apie pabaltiečius geresnę nuomonę.

Patys komiai — labai žemos kultūros žmonės, tačiau iki tol, kol pas juos pradėjo pasirodyti rusai tremtiniai, buvę labai dori, nerakinę namus, išeidavę duris užklendę šluota. Pa grindnis komių užsiėmimas buvo miško darbai ir medžioklė. Tik nežymi komių dalis užsiėmė žemės ūkiu. Visoje Komijų srityje, kurios plotas maždaug lygus Prancūzijai, yra vos keletas dešimčių kolchozų ir sovchozų. Iš vietinių žmonių pa sakojimų išeina, kad iki revoliucijos maisto produktų gyventojam pakakdavo savų, nors jau ir tais laikais caro valdžios trėmė į Komi kraštą politinius pasmerktuosius. Žymiausia caro valdžios trėmimo vieta buvo Sol — Vyčigodskas, kur yra valgomosios druskos klodai.

Darbartiniu metu, tur būt, apie 90 proc. visų maisto produktų atgabenama iš kitų Rusijos sričių. Toks nepaprastas žemės ūkio nuskurdymas yra susijęs su kolektyvizacija, kuriai komiai labai stipriai priešinosi ir todėl ji čia įvykdyta žymiai vėliau, nei kitose Rusijos dalyse.

Kolchozuose dirbo tik seniai ir moterys. Vyrai ir visos jaunimas stengdavosi įsigyti kurią nors specialybę arba patekti į mokyklą, kad tik nereiktų palikti kaimuose.

Sovietų Sąjungoje prasidėjus priverstinei kolektyvizacijai, į Komi buvo atitremta šimtai tūkstančių rusų, ukrainiečių totorių ir kitų tautybių žmonių. 1930-32 metais prasidėjo smarkus, milžiniškas Komi srities apgyvendinimas. Nuo neatmenamų laikų komiai gyveno tik upių slėniuose, nes upės buvo geriausia susisiekimo priemonė. Sausumos kelių net ir dabar dar labai maža.

KAS PAVOJINGA KELYJE?

Viešųjų kelių biuras surinko žinias apie nelaimės keliuose ir padarė tokias išvadas:

Pavojingiausi automobiliai tie, kurie yra mažiau kaip 110 arklių jėgų. Detroito paskiausi modeliai, kurie turi 180-380 jėgų, ešą patys saugiausi.

Daugiausiai nelaimių nutinka ne greitai važiuojant, bet vidutinai. Važiuojant 35 mylių greičiu nelaimių yra nutikę 6 kartus daugiau nei važiuojant 65 mylių.

Nors dideliu greičiu važiuojant nelaimių įvyksta mažiau, tačiau didelio greičio nelaimės duoda dvigubai daugiau užmuštų negu mažo greičio.

Blgiausi važiuotojai yra uniformuoti. Karinis personalas nelaimių turėjo dvigubai daugiau

Pasakoja pargrįžęs iš Sibiro (3)

ZALIOS LANKOS VIRSTA TAIGA

Anksčiau didžiulės lankos upių pakraščiais duodavo vietiniam gyventojam galimumą laiki kiti nemažai karvių ir arklių. Tačiau, įvedus kolchozus, kuriems komiai aktyviai ir ilgai priešinosi, tos lankos buvo užleistos, ir dabar jau miškas prieina daugumoje vietų prie pat upės. Kolchozų žemių plotai smarkiai sumažėjo. Bendras kolchozų gyvenviečių vaizdas pasibaisėtinas: namai nepaprastai apiešti, apgriuve, visa daro nykų išpūdį. Apie 90 proc. žemės ploto aptekę miškais — tai ga. Taip eina nuo Kotlovo iki Uchtos. Šiaurės Uchtosje prasideda tundrų zona, kuri nusitęsia iki Šiaurės ledjūrio.

Didžiausia tremtinių dauguma dirbo miško kirtimo ir plukdymo darbuose. Visi mūsų ešalono tautiečiai buvo išmėtyti pagal Vyčegdos ir Sysolos upes ir dirbo miškų ūkiuose (lespromchozy). Tie miškų ūkiai, kaip taisyklė, yra įsikūrę netoli upių ir geležinkelio. Miškų ūkio centre — vadovybė (direktorius, buhalterija, remonto dir tuvės, sandėliai ir kt.) su ne-

Radaras paseno

Vokiečių astronomas Bonnos universitete Peter Lengruesser sugalvojo naujos rūšies radarą, kuris toli pralankis lig šiol vartojamus. Ligšioliniai radarai tin ka vartoti e-dvės paviršiu iki 1500 kilometrų. Jam yra pavykę ligšiolinio radaro tiesiai šaujančius spindulius pakreipti taip, kad jie eitų su žemės apskritimu.

Jis atkreipė pirmiausia į save dėmesį tuo, kad su savo labai paprastais aparatais labai greitai ir tiksliai buvo apskaičiavęs pirmojo sovietinio sputniko dydį. Tuo jis nustebino tos rūšies specialistus. Amerikiečiai su juo susisiekė ir kviečia atvykti į Ameriką. Ypačiai, kad tarp jo ir observatorijos vedėjo Bonoje santykiai taip įsitėpė, kad po naujų satelitų pasirodymo jam buvo uždrausta įeiti į laboratoriją. Jis pasisakė, kad pirma dar norijs savom priemonėm kai kuriuos tyrimus atlikti.

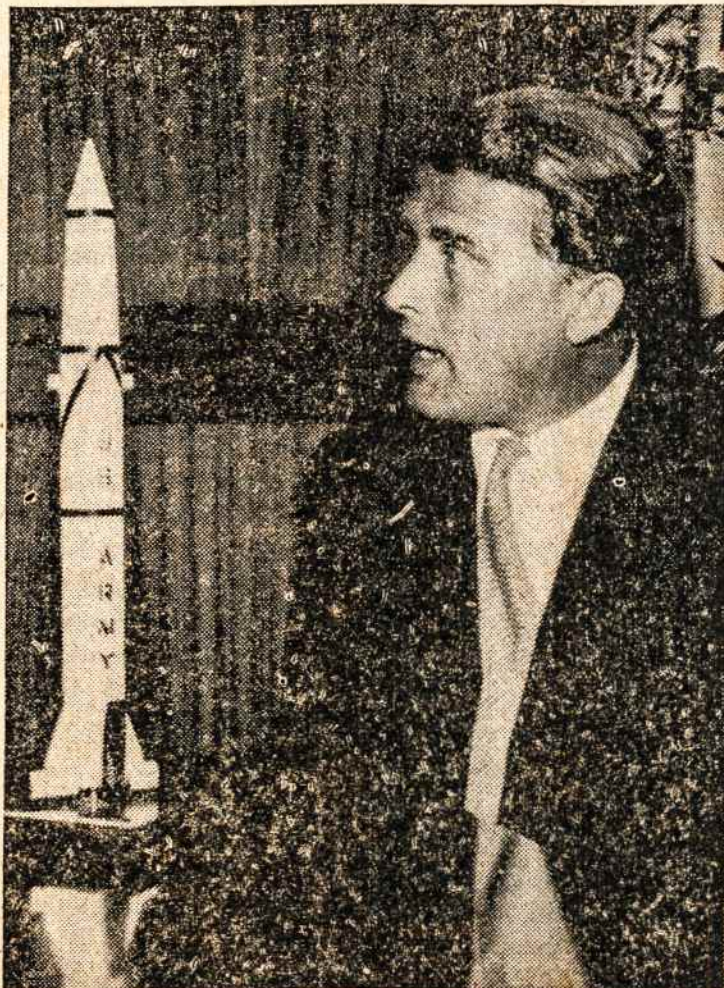
žymia dalimi darbininkų ir miško kirtimo punktai, kuriuose gyveno pagrindinė miško kirtikų masė. Miško kirtimo punktai yra 10-70 km nuo centro, o kai kada ir virš 100 km. Tokiuose miško punktuose, atskirtuose nuo viso pasaulio, daugumoje ir buvo apgyvendinti mūsų tautiečiai.

Tremtiniam, kuriem pavyko

likti pačiuose centruose, kurie paprastai yra netoli nuo rajono, t.y. kaimo, buvo šiek tiek geresnės pragyvenimo sąlygos ir todėl čia mažiau žmonių žuvo nuo bado ir ligų.

Nemaža dalis Komi srities miško ūkių pirmosios tremties metais (kai atvežė rusus, ukrainiečius ir kt.) buvo pritaikyti koncentracijos stovyklų sąlygom. NKVD žinioje buvo tada daug stovyklų, kur kalinamieji gamindavo miško medžiagą.

DABAR JAM RŪPI JAU MARSAS

DR. WERNHER VON BRAUN

Armijos raketų specialistas dr. W. von Braun planuoja artimiausiu laiku raketą į Marsą ir Venerą. Patogiausiai Marsas priartės prie žemės 1959 spalio 30. Raketa, kuri turėtų tuo metu pasiekti Marsą, turėtų būti paleista iš žemės vasario pabaigoje ar kovo pradžioje. Iki Marso raketa turi padaryti apie 560 milijonų kilometrų. Tam reikia apie 247 dienu.

Armiijos raketų specialistas dr. W. von Braun planuoja artimiausiu laiku raketą į Marsą ir Venerą. Patogiausiai Marsas priartės prie žemės 1959 spalio 30. Raketa, kuri turėtų tuo metu pasiekti Marsą, turėtų būti paleista iš žemės vasario pabaigoje ar kovo pradžioje. Iki Marso raketa turi padaryti apie 560 milijonų kilometrų. Tam reikia apie 247 dienu.

RELIGIJA, MOKSLAS IR PIKTIEJI SĖJIKAI

Religija ir mokslas vienas su kitu sugyvena, bendradarbiauja ir vienas kitam talkina tiesai pažinti ir žmonių gyvenimui gerinti. Esti betgi žmonija, kurie mokslą su religija stengiasi sukirti. Kaip tas Evangelijos piktas žmogus nori tarp jų pasėti tariamo prieštaros sėklą. Iš vienos pusės mokslo vardu nori paneigti religijos tiesas. Iš kitos — religijos vardu nepripažinti mokslo surandamos naujos tiesos.

Rankraščių atradimas prie Negyvosios jūros buvo naujas mokslinės tiesos laimėjimas — naujas žingsnis Kristaus laikų gyvenimui nušviesti. Piktos sėklos sėjikas tuojau griebėsi aiškinti, kad ta nauja mokslo tiesa prieštarauja krikščionybės tiesoms. Pereitame Darbininko nr. buvo suminėta K. Trimako, S.J., rūpestinga apžvalga, kaip tuos raštus kai kurie mokslininkai ir popularizatoriai mėgino panaudoti prieš krikščionybės patį pagrindą — Kristaus asmenį. Jie piktnaudėjo mokslo vardu, skelbdami savo

speliuojimus kaip neginėjamą mokslo tiesą. Kai kurie iš jų prisipažino tenorėje tik sensacijos. Gal tokios sensacijos norėjo ir vokiškas "Der Spiegel", iš kurio žinias pakartojo lietuviškas tautinis laikraštis "Vienybė". Bet dabar jau žinome, ko verti mokslo atžvilgiu anie "Spiegelio" ir "Vienybės" tvirtinimai, kuriais mokslo vardu buvo niekinamas Kristus ir jo Motina.

MORALĖ IR KABRA MADABRA

Darbininkas buvo parašęs, kad tokis Kristus ir Dievo Motinos niekinimas geriau tikėtų palikti komunistam, kurie ir mokslą ir religiją suniekia ir piktnaudžiauja. Tada Vienybėje pasirodė A. Ignaičio laiškas, kuriame jis reikė užuojautą Vienybės redaktoriui, kad jį "taip be pagrindo ir nemoraliai... užpuolė" Darbininko redakcija.

Moralu ir nemoralu, etiška ir neetiška... toki žodžiai šiandien ypač mađa ne tik A. Ignaičiui. Norint ką rūsčiai pasmerkti mūsų spaudoje, tuojau dažno sakoma: tai nemoralu, nesilaikoma jokios etikos... Tas žodis turi atlikti tokią rolę nelyginant komunistų vartojamas "liaudies (dabar "partijos") priešas", "fašistas", "imperialistas", "karo kurstytojas". Tai magiškos prasmės šių žmonių vartosenoje žodis, kaip ir A. Ignaičio vartojamas "kabra madabra". Jo prasmė neaiški, bet už tat jo efektas turi būti itin didelis — pats didžiausias pasmerkimas.

Tie, kurie taip gausiai vartoja pasmerkimo reikalui tą moralės žodį, nepasako, apie kokią moralę jie kalba. Jei tai bū-

Mums atvykus į Komi sritį, dalis tokių stovyklų dar veikė, gi kai kurie miško ūkiai buvo perėmę tokių stovyklų patalpas ir jose įkurdino naujus tremtinius — pabaltiečius. Apie tokias "gyvenvietes" dar stypsojo sargybos bokštai. Kai kur buvo užsilikusios ir tvoros iš apvalių storų karčių su nusvilinta viršūne. Palaipsniui tos tvoros buvo sunaudotos kurui.

Didžiausia dalis lietuvių pateko į Vyčegdos aukštupį, kuriame yra Ustj — Kulono ir Ustj — Nemo miško ūkiai.

(B.d.)

KIRPSIMĖS PATYS

Brangsta reikalingiausios prekės — vaistai ir net valgomieji dalykai. Žmonės jau ima nuogastauti. Kartu su brangimu jau kuris metas ir jų tūriai, net ir kokybė (pavyzdžiui, cigarečių) mažta. Gyventojai laukia vėl bent kokios valstybinės kontrolės.

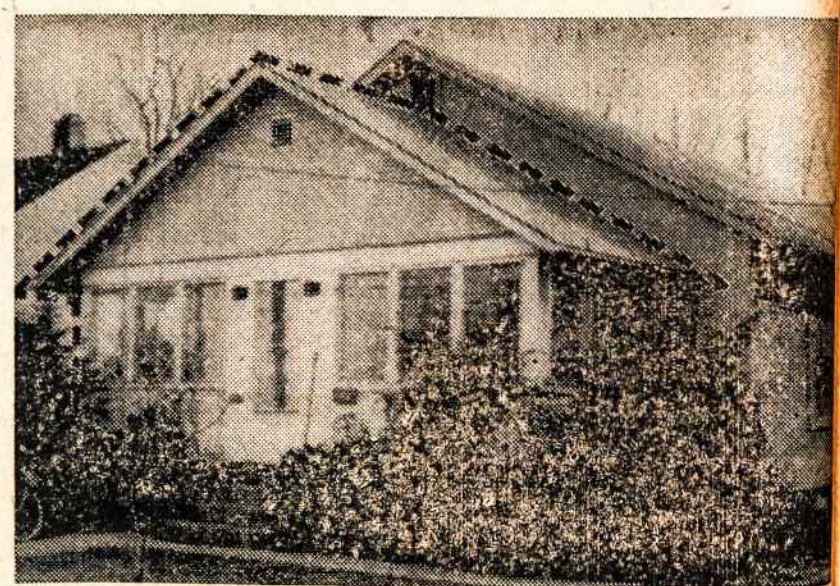
Nuo kovo pirmosios dalies net beveik ligi 2 dolerių pabrangsiąs plaukų kirpimas. Yra nedaug darbininkų, kurie gauna 2 dolerius už valandą. Atseit kirpėjas žmogų lyg ir kirptų 2 valandas... Nemaža darbininkų gauna tik po dolerį už valandą. Tad gyventojai galvoja grįžti į senovę ir vienas kitam plaukus kirpti, tuo būdu sutauptų 2 dolerius.

Brangimo priežastis: ešą, maža kirpėjų. Taip pat pakelsią namų savininkams nejudomojo turto mokesį, o tie kels mokesį būtų ir kambarių nuomotojams. Elektra, vanduo, alyva namų šiluminėms krosnims jau pabranginti.

Prasideda daina be galo. (P.)

NEDARBAS AUGA

Vasario mėn. bedarbių skaičius vėl padidėjo 25,000, palyginti su sausio mėn. Dabar bedarbių yra 4,749, 000. Didžiausias bedarbių skaičius buvo reitų metu biržely — 5.4 mil. Labiausiai priekaištus vyrtaisybei dėl to daro unijų sąjungos prezidentas Meany. Prezidentas Eisenhoweris paskutiniame pareiškimė spaudai ramino.

INDIANA kongresm. Randal S. Harmon namai su veranda, kuri "išnuota valstybei" — jo žmonai, sekretorei.

Sūnus atlieka darbą geriau už mane

Kongresu susidomėjo spauda visai iš netikėtus pusės. Aprašė, kaip kongresmanai pasisamdė sau į patarėjus ar sekretorius savo žmonas ar vaikus, mo kėdami jiems metinio atlyginimo 6000 — 13,000 dol. Tokių Kongreso narių, kurie pasisamdė žmonas, yra net 45. O giminystės dėka atsidūrusių į kongreso tarnautojų 125.

Istatymas tai nedraudžia. Įstatymas leidžia kongresmanui pasisamdyti personalą. Kongresmanas gauna metinio atlyginimo 22,500 dol., žmona dar gauna apie 13,000. Tokios 35,000 pajamos betgi yra didelis kontrastas su vidutine šeima, kuri uždirba 5000 — 7000 dol.

Vienas kongresmanas, pasisamdęs sau į talkininkus sūnų studentą, aiškino: "Mano sūnus tai antrasis aš... Aš nuo jo visiškai priklausau... Jei aš sergu, tai jis vadovauja mano ofisu ir darba atlieka geriau kaip aš pats".

Vieno rekordas

Visus tuos kongresmanus, kurie moka algas žmonom, nukonkuravo Indianos kongresmanas Randal S. Harmon, patekęs į Kongresą tik paskutiniuose lapkričio rinkimuose. Bet į Kongresą veržėsi jau prieš 17 me-

tų. Penkis kartus mėgino prasiiversti kaip respublikonas. Veltui. Pakeitė partiją ir iš trečio karto į Kongreso kalną išjojo. Po tokio ilgo laukimo kongresmanas nori greičiau atsigriebti. Jis tuojau pasisamdė savo žmoną "administracinio asistentu" ir savo namų verandą jai padarė raštine, už tai paimdamas iš valstybės dar 100 dol. mėnesiui (nors laikraščiai rašo, kad porą kambarių galėjo gauti už 50-60 dol.).

"Man nerūpi, ką kas sakys ir ką rašys apie mane. Aš laisvai rašyti neskaitau, išskyrus juos kur ir "The Saturday Evening Post". Tačiau jis vis tiek savo laiko vertą tris kartus tokių algos, negu gauna (22,500), vadina save nuostabiu žmogumi tinkamu į prezidentus.

Mr. Randal S. Harmon

Mrs. Randal S. Harmon

ralė pasirodo labai pigios prasmės: moralu, kas man patinka, nemoralu, kas nepatinka... Tokia yra ta kabra madabra, kai jos tikrąją prasmę iš faktų atskleidi. Moralės vardu jos pridengimas yra to vardo piktnaudojimas.

TIESA ANTROJ DOLERIO PUSĖJ

Doleriu operuoja užuojautos reiškiškas, kaltindamas Darbininką. Girdi, Darbininkas matas (Nukelta į 4 pusl.)

Mieliam DARBININKO Skaitytojam

Kovo mėnesį krepiamės į DARBININKO skaitytojus prašydami dviejų dalykų: viena, pasiryžti atsilyginti už laikraštį, kas dar nėra to padaręs; antra, pasistengti surasti naujų DARBININKUI prenumeratorių. Kovo mėnuo tebūnie mums Darbininko vaikus mėnesiu!

Pirmiausiai nuoširdžiai prašome atsiliiepti į DARBININKO administracijos siunčiamus paraginimus sumokėti skolą už praėjusius metus ir atsilyginti už šiuos. Tokie paraginimai sudaro išlaidas. Labai prašome ne uždelsti. Administracijai būtų labai nemalonu sulaukyti laikraštį, o katalikiškai spaudai — nuostolis. Paremkime ją kiek galėdami savo sąžiningu atsilyginimu.

DARBININKO skaitytojų taip pat maloniai prašome pakalbinti kitus laikraštį užsisakyti. Ši kovo mėnesio administracija daro didelę nuolaidą naujiems skaitytojams. Jiem laikraštį galima užsakyti už penkis dolerius visiem metam. Tokia kaina dabar joks lietuviškas laikraštis neišsilaiko, ypač einas du kartus savaitėje ir gausiai iliustruotas.

Pasinaudokite šia reta proga!

DARBININKO skaitytojų talka surasti naujų skaitytojų padės administracijai ligiau išsilaikyti nekeltiant DARBININKO prenumeratorus. Norima ir toliau palikti šešis dolerius metams. Bet tai priklauso nuo Jūsų, mielieji DARBININKO skaitytojai. Jei kiekvienas pasiryš prisidėti prie vaikus ir paieškoti naujų skaitytojų, tai nebus sunku to pasiekti.

Tokie mūsų prašymai. Tikime, kad jie bus išgirsti!

DARBININKO Administracija
910 Willoughby Avenue
Brooklyn 21, New York

VAIRUOJANT automobilį, kitur nukreiptas dėmesys, jus gali užmušti.

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER Copyright © By FRANCISCAN FATHERS
 Elna nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
 ORGANAS DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIŲ
 Second-class postage paid at Brooklyn Post Office.
 SUBSCRIPTION RATES: Domestic yearly \$6.00, Brooklyn, N. Y. \$6.50, Half year \$3.50, Foreign \$6.50.
 PRENUMERATOS KAINA: Amerikoje metams \$6.00, Brooklyn, N. Y. \$6.50, Pusel metų \$3.50, Užsienyje \$6.50.
 Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS.
 Atsiliepimai ir korespondencijos redakcijai taisyti savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniams saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė parašyti straipsniai nebūna išleisti redakcinės nuomonės. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
 REDAKCIJA: 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLENMORE 5-7281

Titas ir jaunimas

Jaunimas visada eina su tais, kurie puola. • Dėlto diktatoriai palenkia ausį prie jaunimo • Bet jaunimas nusivilia, nepasiekęs, ko buvo tikėtasi ir kus žadėta • Jugoslavijos jaunimo nusivylimas komunistais • Krašto nelaisvė ir gimtosios žemės trauka • Jaunimo tragedija komunistiniuose kraštuose.

TITO (deš.), komun. Jugoslavijos diktatorius 1946

Saugokitės, priešas prie vartų!

Atstovų Rūmų komisija anti-amerikinei veiklai tirti (House Un-American Activities Committee), kuriai vadovauja kongresmanas Francis E. Walter, Pensilvanijos demokratas, paskelbė pranešimą, kuriame apžvelgia komunistų partijos Amerikoje veiklą 1958 metais. Komunistų partijos narių skaičius skelbiamas labai nedidelis, vos 10,000, bet pačios komunistinės veiklos pavojus randamas "žymiai padidėjęs" ir sudaręs "rimtą grėsmę" Amerikos saugumui.

Komunizmo pagrindinis tikslas, kaip komisija pabrėžia, patinti į savo rankas valdžią kituose kraštuose. Tam tikslui pasiekti svarbu ne tiek narių skaičius, kiek jų draumė, pasiaukojimas ir aklas klusnumas. Atrenkamas negausus skaičius patikimųjų, vadinamas "darboklasės avangardas, kuris mases turi vesti į žemiškąjį socializmo rojų". Net tenai, kur toks "rojus" jau yra, partiečių komunistų labai nedaug: Sovietų Rusijoje iš 200 milijonų tik tai apie 8 milijonai, o komunistinėje Kinijoje iš 600 tik 12. Bet jeigu komunistų pavergtuose kraštuose žmonių milijonai valdomi milicijos ir karkuomenės ginklu, tai laisvuose kraštuose stengiamasi užvaldyti pačių laisvųjų žmonių mintimi.

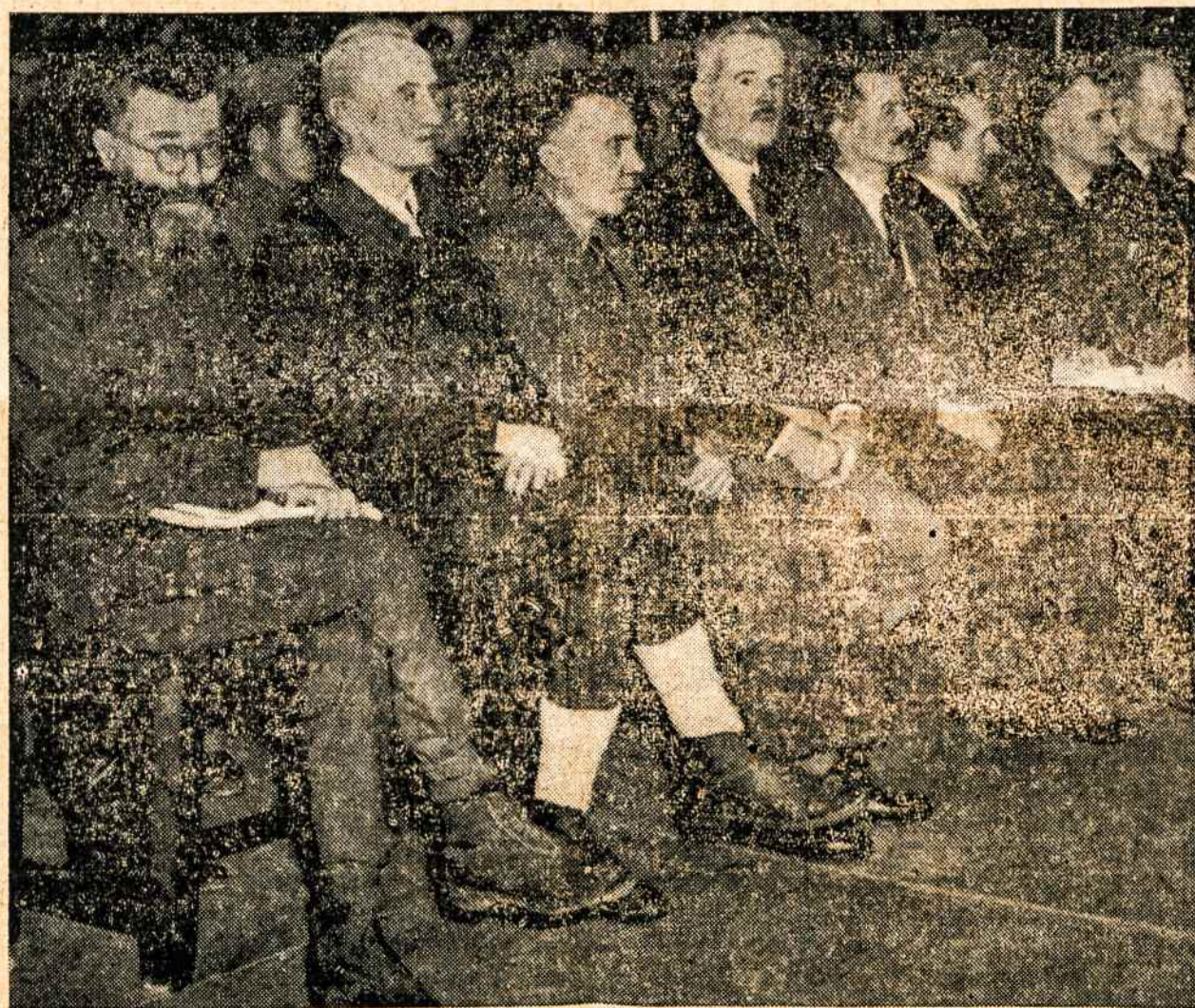
Nauja taktika reiškiasi dviem būdais: viena, skleidžiama mintis, kad komunistų partija Amerikoje visai susilpo, beveik kad neegzistuoja, yra mirusi; antra, skverbiamasi plačiai į visas amerikiečių organizacijas, net ir religines, ir per jas kurstomas palankumas Sovietų Sąjungos siekimam: taika betkokiomis sąlygom, atominių ginklų uždraudimas, kultūrinis sutartėjimas, prekybiniai santykiai.

Meškerės kabliukas gerai kimba, nes pataiko į sąžinės laisvę, toleranciją, žmogaus nuomonės gerbimą, asmens apsaugą. Komunistai čia išsinau liberaliniais šūkiu ir liberalų talka. Atstovų Rūmų komisija pabrėžia, kad tai labai pavojingas kraštui reikalas, juoba, kad visuomenė tam yra abejinga ir mano, jog tokiu būdu ginamos pačių amerikiečių laisvės.

Nauja taktika atsiliepė ir kai kuriems lietuviams, kurie mano, kad jau yra atėjęs laikas gyventi kultūriniam santykiui su pavergtąja Lietuva ir, jei būtų leista, net jos aplankymas. "Caveant consules, Hannibal ad portas" — pasakytų senieji romėnai. Saugokitės konsulai, priešas prie vartų!

Kalbant apie kurį nors komunistų valdomą ir ujamą kraštą, yra pravartu užmesti akį į to krašto jaunimą. Jaunimas yra tartum tas veidrodis, kuriame atsispindi diktatorių sielos bruožai. Dar šviežia istorija mums rodo, kad diktatoriai daugiau domisi jaunimu, negu demokratinių kraštų autoritetai. Jei laisvųjų kraštų universitetinis jaunimas turi pats muštis į mokslą ir gyvenimą, tai diktatoriai, rodos, palenkia ausį prie jaunimo, stengiasi atspėti jo troškimus, polinkius ir juos įgyvendinti. Už šio regimai tėviško dėmesio slypi ne kas kita, kaip mefistofeliškas interesas: aš tau parūpinsiu, ko nori, tik tu man užrašyk savo sielą... Ir kuo didesniais talentais apdovanotas diktatorius, kuo jis demoniškesnis, tuo sunkiau atsispirti jaunimui jo apgaulingiems viliojimams.

Norint kiek pažinti Jugoslavijos jaunimą, reikia visų pirma skirti jame dvi kartas: kartą, išvydusią pasaulio šviesą po karo ir dar karo metu, ir kartą, sąmoningai išgyvenusią karą. Pastarosios kartos atstovai jau yra užbaigę studijas, įsigiję

GEN. DRAZA MICHAILOVIČIUS, Jugoslavijos patriotų partizanų vadas, vakariečių sąjungininkų Titui išduotas ir suimtas, 1946 teisme. Jis buvo sušaudytas.

profesinį išsilavinimą. Šiandien jie užima žemesniuosis postus komunistinio ūkio ir valdžios aparatuose. Laikas juos kelia pamažu į viršų, ir vieną dieną jie perims valstybės vairo. Ar ši karta komunistiška?

Jugoslavų komunistų partijos istorijos rašytojai galės pasidžiudinti pabrėžti, kad 1941 m. studentai ir aukštesniųjų mokyklų auklėtiniai sudarė svarų branduolį komunistų partijoje. Teisingai yra pastebėjęs vienas Bastilijos puolėjas, kad dvidešimamečiui visad eina su tais, kurie puola. Bet nuo 1941 metų prabėgo daug laiko. Ir per tą laiką daug kas pasikeitė. Jaunatviška užsidedimą greit atvėsinu nuoga tikrovė. Vos pradėjus Titui diriguoti krašto gyvenimą, ėmė stingti ūkinė gamyba, kilti kainos. Vien tik komunistiniai pareigūnai, staiga iškilę į viršų, rodėsi nejučia jokios ūkinės nesekmės. Patrukdamai jie vaikėsi prabangos, provokuojančios gyvenamąją aplinką. Atsivėręs plyšys tarp skelbiamų tezių ir tikrovės negalėjo teigiamai veikti į jaunimą, kovingą, neramų, kritiškai nusiteikusių. Rezignacija atsakė jaunimas į Tito kvietimą

kurti naują santvarką. Tито nusigrežimas nuo kominformo pačių komunistų buvo sutiktas nevienodais jausmais. Dalis jų išauklėtų staliniško komunizmo gairėse, pajuto slaptant žemę iš po kojų. Komunistinei tvarkai negalėjo pritarti ir didesniais gabumais pasižymį jaunuoliai. Viena, jie labiau nei kiti, nepakėlė asmeninės laisvės apkarpyto, nuolatinio dirigavimo iš šalies; ir antra, jie juto, kad kita, ne komunistinė valdymo sistema, duotų jiems daugiau galimybių prasimušti į priekį. Taip pat jaunuoliuose, išaugusiuose religingose šeimose, komunistinė doktrina atsimušė į kurčias ausis. Ypač Slovenijos Kroatijos ir Dalmatijos katalikai Titui parodė, ko vertas jų religinis ištikinimas. Kiek lengviau vyko komunistams nutolinti jaunimą nuo serbų — ortodoksų bažnyčios bei musulmonų mečetės. Bet ir tai — ryšų nutraukimas su religine bendruomene dar nieku būdu nerieškė, kad sekantis žingsnis turės būti komunistų būstinės aplankymas.

Bet vieno dalyko jauni jugoslavai tikrai išmoko iš komu-

nistų — tai politiška galvoti. Monarchija nereikalavo iš savo pavaldinių politinio subrendimo. Užteko pavaldinių paklusnumo sostui ir sąžiningo skirtų pareigų atlikimo. Komunistams tokio piliečių lojalumo negana. Jiems rūpi kiekvieną krašto gyventoją įtraukti su kūnu ir siela į komunistinės politikos pyne. Ir jei kas pasiryžęs išsikototi asmeniniam gyvenimui truputį laisvės, tas yra priverstas išmokyti naudoti politinius ginklus. Su kokių pasisekimu jie gali būti naudojami prieš komunistus, tai jau kitas klausimas.

Ir antras dalykas, kurio jaunoji karta išmoko iš Tito, yra neapykanta rusams. Ši neapykanta kyla ir iš tautinės sąmonės, ir iš karo baimės.

Būdingas yra Jugoslavijos jaunimui prisirišimas prie savo žemės: prie giminių, papročių tėviškės gamtovaizdžio ir klimato. Ir nors durys į užsienį nėra užrakintos septynioms spyrom, nors, pažinę užsienį, jau nuoliai gyvena jo ilgesiu, vienok jie ryžtasi kentėti savame krašte ir bandyti kreipti krašto likimą.

Pakarinėje kartoje komunistinės idėjos randa dar mažesnio atgarsio. Jei Tito išstojimas

iš kominformo reikė norą būti savarankišku, tai ši jo žingsnis, turėjo sekti tam tikra nuolaida savarankiškumo labui ir krašto viduje. Komunistiniai agitatoriai atsidūrė prieš sunkų uždavinį: jie turėjo įtikinti be grasyimo, be prievartos. O kad toks kelias komunistų valdomame krašte partijos narių skaičiaus nedidina, nėra sunku nustatyti. Štai, iš 3000 studentų, imatrikuluotų Belgrado universiteto filosofiniame fakultete 1956 m., vos 90 priklausė kompartijai. Teisės fakultete jie tesudarė 3 proc. Ne kitaip atrodė statistiniai duomenys ir kituose universitetuose. Todėl nesuklysimė, manydami, kad iš 61,000 studentų 1956-1957 mokslo metais tik koki 5 nuošimčiai buvo kompartijos nariai.

1957 Tito turėjo pripažinti kad šiandieninis jaunimas esąs kitoks, kitaip maštąs, kitu žvilgsniu žiūrįs į daugelį dalykų. Iš tikro, Jugoslavijos jaunimo žvilgsnis išduoda skepticizmą ir geresnio gyvenimo ilgesį. Jis ilgisi ne vien mokslo, bet ir žmoniškesnės buities. Deja, tokio gyvenimo, kuriame būtų mažiau skurdo ir daugiau laisvės, komunistinė santvarka negali laiduoti. J.M. (EH)

IS LIETUVOS

UŽDARBIAUJA, KAIP KAS IŠMANO

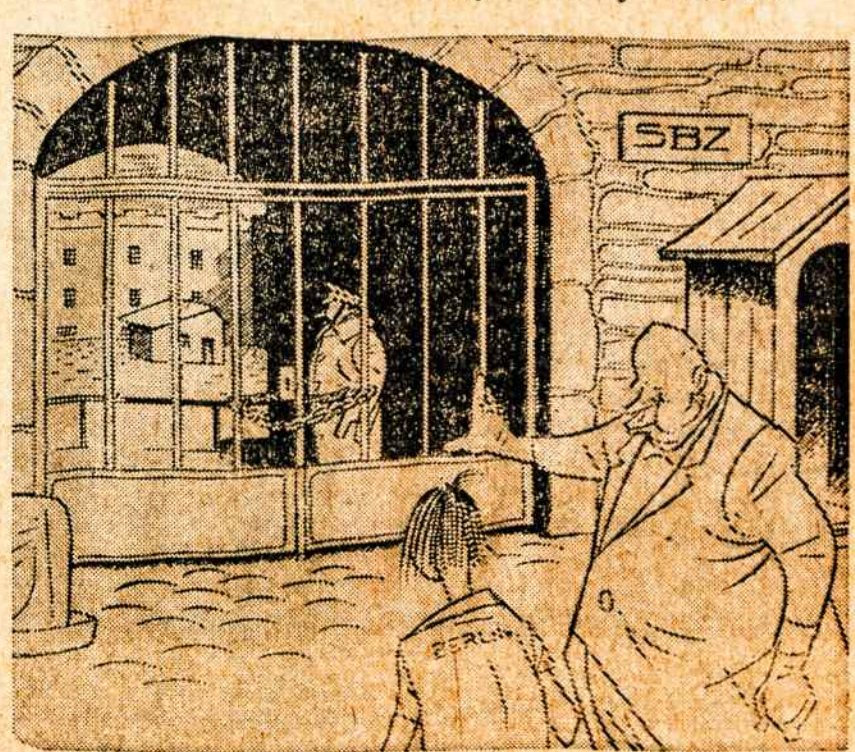
Kauno valgyklų tresto direktorius yra Miglinienė. "Sovetskaja Litva" nepatenkinta, kad žemės: prie giminių, papročių tėviškės gamtovaizdžio ir klimato. Ir nors durys į užsienį nėra užrakintos septynioms spyrom, nors, pažinę užsienį, jau nuoliai gyvena jo ilgesiu, vienok jie ryžtasi kentėti savame krašte ir bandyti kreipti krašto likimą.

Pakarinėje kartoje komunistinės idėjos randa dar mažesnio atgarsio. Jei Tito išstojimas

is kominformo reikė norą būti savarankišku, tai ši jo žingsnis, turėjo sekti tam tikra nuolaida savarankiškumo labui ir krašto viduje. Komunistiniai agitatoriai atsidūrė prieš sunkų uždavinį: jie turėjo įtikinti be grasyimo, be prievartos. O kad toks kelias komunistų valdomame krašte partijos narių skaičiaus nedidina, nėra sunku nustatyti. Štai, iš 3000 studentų, imatrikuluotų Belgrado universiteto filosofiniame fakultete 1956 m., vos 90 priklausė kompartijai. Teisės fakultete jie tesudarė 3 proc. Ne kitaip atrodė statistiniai duomenys ir kituose universitetuose. Todėl nesuklysimė, manydami, kad iš 61,000 studentų 1956-1957 mokslo metais tik koki 5 nuošimčiai buvo kompartijos nariai.

1957 Tito turėjo pripažinti kad šiandieninis jaunimas esąs kitoks, kitaip maštąs, kitu žvilgsniu žiūrįs į daugelį dalykų. Iš tikro, Jugoslavijos jaunimo žvilgsnis išduoda skepticizmą ir geresnio gyvenimo ilgesį. Jis ilgisi ne vien mokslo, bet ir žmoniškesnės buities. Deja, tokio gyvenimo, kuriame būtų mažiau skurdo ir daugiau laisvės, komunistinė santvarka negali laiduoti. J.M. (EH)

Tose valgyklose kiti tarnautojai kitaip mėgina uždarbiauti. "Gintaro" restorane prekes užpirkdavo sandėlininkas Zvynakis. Jis padarydavo sąrašą žmonių, iš kurių perkamos prekės, valgyklos direktorius Vana gas patvirtindavo sąrašą, pagal tai buvo išmokami jam pinigai. Bet pasirodė, kad daugelio nei tokių pavardžių nei apylinkių nėra.

CHRUSČIOVAS Berlynu: Prašau prisiglausti mano sauguose namuose.

MAILA TALVIO ir VINCAS KUDIRKA

(3) Gydytojas ir smuikas, be abejo, sudaro vienumą. Niekuo met gydytojas nebūna toks puikus, kaip tuomet, kai jis groja, ir niekuomet jis nepasaisako žodžiais taip, kaip melodijomis. Kartais jis groja savo kambaryje vienas, bet dažnai jis groja sode po ažuolu mums visiems. Perdaug vėlai vakarais jam negalim likti ore, ir todėl paprastai mes sėdime kartu pavakare, saulėlydžiui artėjant. Kaip tada gera! Kaip nustabul! Karštis sumažėjo, netvanku, tačiau šilta; nuo žemės kyla stipraus malonaus kvapo garai saulės išlydyti. Šešėliai sugulė ant tamsios žolės ir smėlio takelių. Iš toli, nuo laukų, pradeda atklysti grįžtančių piovėjų dainos. Saulėlydžio gaisai liepsnoja danguje ir atsimuša upėje.... Baldamas, jis palengva remiasi smakru į smuiką, ir garsai rau-

Nepamenu aš tą vasarą liepingų dienų, atsimenu tik saulę, tvankumą ir audras. Audros Lietuvoje būna smarkios ir didingos. Ypač iširėžė į mano atmintį viena audra, kai perkūnijos trenksmas tarytum paliko manyje pėdsaką.

Nuo kurio laiko pradėjo mus pasiekti gandai, kad gydytoją seka žandarai. Buvo gauti anoniminiai išpėjantieji laišukai. Ne galėjome jais pilnai tikėti, nes visiems buvo žinoma, jog gydytojas — mirštus žmogus. Po ilgai trukusių karščių atėjo pati tvankiausia diena. Raudona kaip ugnis saulė liepsnotams žolės ir smėlio takeliu. Iš toli, nuo laukų, pradeda atklysti grįžtančių piovėjų dainos. Saulėlydžio gaisai liepsnoja danguje ir atsimuša upėje.... Baldamas, jis palengva remiasi smakru į smuiką, ir garsai rau-

vo žaibas. Pavakare kažkas pravažiavo pro kiemą dviračiu ir pranešė: Vaziuoja!

Zinia nustebina mus tarytum mirtis ir, panašiai kaip ji, reikalauja ypatingo pasiruošimo. Kiekvienas stengiasi dėtis kuo ramesniu. Pats gydytojas visiškai ramus. Namiškiai vaikščioja ant pirštų galų, degina laiškus, šeiminiškė neša po mėlyną prijuoste kažkokių rankraščių ir sodą ir slepia juos bulvėse. Kai žandarai, lėkdami iš visų jėgų, įvažiuoja į kiemą, — viskas paruošta. Paskui tik atsimenu, kad kambaryje pasidarė beveik tamsu, dangų užklojo sunkūs debesys. Kol gydytojas vilkosi drabužius, žandarai, du augaloti žaliūnai, stovėjo duryse ir beveik nieko neatsakinėjo į visus šeiminiškės klausimus. Kuo jis kaltas? Kodėl jį išveda? Kuo jį įtaria? Kur jį veža? Ar negalima atidėti iki rytdienos — užėina tokia baisi audra? Jie trumpai atsakinėjo, kad arba nieko nežino, arba jiems uždrausta kalbėtis, kad jiems įsakyta vežti gydytoją tuoj pat, naktį. Uždegėme žiburį. Ant stalo atsiranda virtuvės; šeiminiškė stengiasi vaišinti žmones arbata ir degtine, geraširdiškai

siūlydama pasistiprinti kelionei. Kai gydytojas išėjo iš kambario, galima buvo matyti, kad jis iš visų jėgų stengėsi laikytis tiesiai, o po jo šaltu ramumu jautėsi baisus įtępimas. Tylėdami paspaudėme jam ranką ir nuėjome tartum paskui velionį, kurį išlydi iš namų. Vienas žandaras padėjo jam įsėsti į vežimą ir pats sėdo greta jo, kitas — iš kitos pusės. Jo siauri pečiai visai pranyko tarp kareivių nugarų. Biauriu keliu, dundėdami, nuvažiuojo ratai ir išnyko tamsoje. Ant žemės iškritė pirmi sunkūs lietaus lašai. Greitai artėdama, griaudė jo perkūnija, ir štai priakiuro dangus, mėtydamas ugnį ir žaibus. Audra supo didelius medžius lyg menkus krūmokšnius, lenkė prie žemės žolę ir gėles. Lietus lijo iš debesų, išsiskiriančių juodomis juostomis smėlio spalvos geltoname danguje, vanduo upeliais tekėjo, trobos drebėjo, langų rėmai skambėjo.

Tą naktį mes vaikščiojome iš kambario į kambarį, laužydami sau rankas. Erdviame valgomajame ant stalo degė vieniša žvakė, ir jos liepsna čia il-

gėjo, čia plėtėjo, sekdama mūsų judesius. Staiga šeiminiškė, tvirtas vyras su didele barzda, atsikėlė, išsitiesė ir garsiai, iškilmingai, kažkokia beveik pranašiška jėga prabilo: — Kiekviena idėja reikalauja aukų.

Ir kambaryje viskas vėl nutilo, bet mes nusigriebėm už šių žodžių kaip už gelbėjimosi inkaro, ir naktis atrodė be galo ilga, ir mane net nustebino tai, kad po jos galėjo prastvisti ir saulė galėjo spindėti. Nuo to laiko gydytojo aš daugiau nebemačiau. Mes palikome gražiuosius Plokščius ir po to jau išgirdome, kad jį mirštantį išleido iš kalėjimo. Vėliau kažkoku būdu atėjo žinia — išgelbėtoja apie jo mirtį. Tačiau kiekvieną kartą, kai aš prisimenu tą žydingą vasarą ir tuos brangius žmones, kurie kentėjo ir nešė visos tautos kryžių, mano akyse iškyla spindis grožiu Kudirkos paveikslas. Ir jeigu aš norėčiau įsameninti jo paveikslą, tai tegul jis būna panašus į tylų, maloniai kvėpiantį, pilną melodijų ir liūdesio vasaros vakarą jo tėvynėje.

KŪRYBOS PRIEDAS

Apie dailininkus ir jų meną

Ryšium su įvairiomis lietuvių dailininkų parodomis atsiranda nemaža triukšmo. Jei rengia vieną dailininkų organizaciją, tai kita boikotuoja. Jei vadovaujtas ar anas, tai kiti užtrenkia duris ir neatsiliepią ir kvietimus. Įėjo į jūrą komisiją koks grafikas, tai tapytojas stoji piestu. Žodžiu, dailininkai po vienu stogu nesutelpa.

Visuomenė, stebėdama tuos faktus, dažnai klausia:

Kodėl dailininkai taip nesugyvena?

Rengiant pirmąsias lietuvių dailės parodas tarp pačių dailininkų ir visuomenės nebuvo tokio didelio plyšio. Paskui jis atsi-

rado. Dar nepriklausomaj Lietuvoje dailininkai nesutilpo nei vienoje organizacijoje, nei vienoje parodoje.

Taip yra ne pas vienus lietuvius. Tie reiškiniai visuotini. Dėl pripažinimo, dėl itakos ir dėl skatiko pasitaiko nesutarimų visur. To nėra tik sovietiniuose kraštuose, kur partija laiko prispaudusi. Ten visi sukirpti pagal bendrą marksistinę matą. Kur yra laisvė, ten prasideda individualybė, o dailininkai jos turi nemaža. Ir tai nėra dar bloga.

Mūsų dailininkų santykiuose pasigestume nebent daugiau takto. Būtų geriau, kad vienas

kitą labiau pagerbtų. Tačiau tai asmeninės laikysenos dalykas, jis nelemia meno vertės. Iš pasaulinės meno istorijos žinome šiurkštuolių dailininkų, kurie paliko didžius kūrinius. Laikas užnešė jų reikšimosi savumus, pasiiliko tik kūryba.

Tad reiktų kantrybės ir pačiai visuomenei, kuri dažnai piktinasi vienokiu ar kitokiu dailininko elgesiu. Reikia atskirti dailininką ir jo meną. Dažnas dailininkas mėgsta kalbėti apie savo kolegas. Jis neranda šiltes-

nio žodžio — visus lygiai peikia. Visu kūryba negera, išskyrus gal jį patį. Bet jeigu patikėsi tokio dailininko nuomonei, gali būti suklaidintas: teks visus kitus atmesti, o jį priimti. Bet gyvenime yra kitaip. Yra daug gerų dailininkų, tik vienam viena, kitam kita patinka.

Būdinga tiek mūsų visuomenei, tiek patiems dailininkams tai realizmo ir modernizmo vertinimas.

Ir čia dažnai pasimeta žmogus, besiklausydamas įvairiausių kalbų. Įprasta, kad modernistai peikia realistus, o realistai savo ruožtu nelieka skolingi modernistams.

Taip stygos ir pertempiamos. Nė viena meno srovė nėra nei gera, nei bloga. Tiek modernizmas, tiek realizmas yra lygūs. Blogi arba geri yra tik meno kūriniai. Šiuo metu tiek Amerikoje, tiek ir kituose kraštuose

se, kai dailė yra pasiskirsčiusi į visokias šakas, visokių „izmų“, rasime ir realistų, ir modernistų. Tačiau dėl to niekas nei piktinasi, nei triukšmą kelia. Svarbu, kad jų paveikslas būtų tikra kūryba. Pavyzdžiui, New Yorko moderniojo meno galerijoje yra gražiausių realistų, ir jų niekas nmeta laukan. Sutelpa po vienu stogu, nes visus juos jungia ne kokie „izmai“, bet kūrybos dvasia.

Realizmas yra klestėjęs maždaug prieš šimtą metų. Kūryba gi ieško vis naujų kelių, naujų dvasios apsirėškimų. Realistai, kurie supranta kūrybos esmę neturi sunkumų, — juos įvertina tiek visuomenė, tiek meno kritikai. Modernistai tuo tarpu, pabrėždami individualybę ir laisvę, praverė duris ir meno diletantizmui. Ir jų tarpe yra nemaža, kurie neturi kūrybinės nuovokos. Kai modernizmas toks platus, sunku juos sukontroliuoti, nes jie tarpsta šalia gerų dailininkų. Bloguosius realistus greičiau pašėbime. Blogiem modernistams įvertinti reikia laiko, kuris ateičiai perduoda tik tikrą kūrybą. Nemaža ir lietuvių dailininkų, kadais atėję taip triukšmingai ir net žavėję kitus, yra jau dulkių apnešti.

Baigdami šiuos impresionistinius apsvaistymus, norėtume palinkėti dailininkams ne tiek sugyvenimo, kas beveik neįmanoma, bet tikrosios kūrybos.

A. Dž.

NAUJA ATEITIS

Ateities vasario mėn. numeris, dėl techniško spaustuvės kliūčių, truputi pavėluotai, bet jau išsiuntinėtą skaitytojams. Šis padidintas numeris turi 32 puslapius. Viršelį puošia Ramo Jaus Mozoliausko skulptūra „Partizanai“.

Siame numeryje rašo: J. Br. — Marija, gelbėk mus, Aptariama Sibiro tremtinių maldaknygė, Maldaknygės siuntėjo Henriko laiško ištrauka; Edv. Sulaitis — Jaunimo kelias dabartinėje Lietuvoje; Kest. Skrupskelis — Egzistencializmas ir krikščioniškoji filosofija; Rič. Ukrius — Paskutinieji aidai; Kaz. Kleiva — Ateitininkų sendraugių veiklos klausimais; Alf. Sušinskas — Besiėypsančios širdys; Fel. Palubinskas — Studentų ateitininkų korporacijos dabar; Tėvynės duktė — Tėvynės ilgesys (eil.); Regina Žigaitytė — Už lietuvių; Onutė Alšytė — Aguonų laukas; Nerima Narutė — eilės; Kun. dr. V. Cukuras — Lituania Annhurst kolegijoje; A. Nockiūnas — Sąjūdis „Už geresnį pasaulį“; Janina Katelė — Stovykla tarp sniego kalnų; recenzijos; vardinai įvykiai idėjos; iš studentų ateitininkų sąjungos veiklos, Moksleivių Ateitininkų Sąjungoje, Kreivose Sypsenose rašo Untė Sala-

pinis ir Čiuokas Dėlis, Kaz. Merkis — Sachmatai.

Numeris gausiai iliustruotas Sibiro tremtinių maldaknygės „Marija, gelbėk mus“ originalo nuotraukomis, dailininkų: J. Kuzminsko, Tel. Valiaus, Al. Kašubienės paveikslais, Ados Korškaitės vinjetėmis, Annhurst kolegijos lituanistikos klasės nuotraukomis, SAS žiemos stovyklos nuotraukomis. Ketvirtame viršelio puslapyje „Ziema Lietuvoje“.

NAUJA ŠOKIŲ PLOKŠTELĖ

Vasario mėnesio pabaigoje rinkoje pasirodė nauja šokių plokštelė, kurią įgrojo Romo Butrimo orkestras. Išleido Litu — Garsas. Plokštelė Hi-Fi, 45 apskumų per min., groja 13 minučių ir 30 sekundžių.

Jos tikrasis leidėjas yra Povilas ir Romas Jasiukoniai, broliai. P. Jasiukonis yra studijavęs filmos gamybą Kalifornijoje ir dabar rašo darbą magistrų laipsniui gauti. Savo patirtį filmos srityje parodė, pagaminęs kelias lietuviškas apžvalginis filmas; vieną apie Vasario 16 gimnaziją, kitą apie sportą, trečią — Los Angeles lietuvių gyvenimą. Su Algirdu Gus-

taičiu ilgai dirbo prie Lietuvos istorijos vaizdų dokumentinės filmos. Šiais metais jis atsikėlė į New Haven, Conn., kur Yales universitete padeda filmuoti ir kartu įsijungė į mokslinį personą.

Jam ir atėjo mintis plokštelėse išleisti lietuviškos šokių muzikos. Senosios plokštelės su šabaniausku seniai sugrotos; be to, jos ir savo nuotaika nebe atitinka dabarties jaunimui.

Leidėjai pirmam darbui pakvietė Romą Butrimą ir jo orkestrą, kurį New Yorko lietuvių gerai žino. Tiek pats orkestro vedėjas, tiek jo muzikantai yra jaunimas, pirmą kartą viešai pasirodė 1955.

Per tą laiką orkestras padarė gražią pažangą, susiklausė ir dabar groja daugelyje lietuviškų parengimų, pateikdamas pačius naujausius šokius. Išsiaiškino ir naują dainininką Rimą Čenkų. Tačiau viena yra groti triukšmingoje salėje, kur muzika nuskamba ir nebegrįžta, ir kita — įgroti plokštelę, kurią gali kartoti ir kartoti. Taip ir išlenda visos detalės. Jaunas orkestras niekada neturėjęs progos groti tokiu būdu, atrodo lyg išsi-gandęs, nesusiklausęs, o dainininkas labiausiai baimės apimtas. Jis dainuoja taip arti mikrofono, kad labai išryškina kai kurios garsas, ypač išlenda „S“ garsas.

Plokštelėje įgrotas: dzūkų polka, auksiniai lapai, lietuviškas valsas, jau šią nakt. Dainas orkestravo Romas Butrimas. Plokštelės skoningą aplanką nupiešė pats P. Jasiukonis. (Jis yra stu-dijavęs grafiką).

Plokštelės kaina — 2 dol. Palyginus su amerikietiškomis atrodo brangoka, bet reikia prisiminti, kokių tiražų leidžiamos jų plokštelės. Mes to niekada nepasiekime, todėl ir kainos yra kitokios.

Broliai Jasiukoniai pažįjami leisti ir daugiau šokių plokštelių. Sumanymas tikrai puikus, nes jau seniai seniai to mum reikėjo. Linkime išvermės ir pasisekimo. Mūsų patarimas — pasirinkti daugiau lietuviškos muzikos. Tokioje Chicagoje yra bent keli pramoginiai orkestrai, kurie turi savo lietuvišką reper-tuarą, savus dainininkus. Originali lietuviška muzika visada turės pirmenybę prieš amerikietišką, kurią girdi per radiją, televiziją.

KRISTAUS GALVA

Dail. A. Kašubienės glazūra

DAIL. EUGENIJUS KULVIETIS

Kolumbijoje vasario 12 mirė dailininkas Eugenijus Kulvietis, sulaukęs 76 metų. Ten buvo nu-sikkėles iš Vokietijos, Medellino meno kolegijoje dėstė tapybą, rengė parodas ir tapė. Mirė po trumpos ligos ir sunkios ope racijos.

Velionis buvo gimęs 1883 balandžio 10 Alunčių dvare, Vadoklių valsč., Panevėžio apskr. Gimnaziją baigė Rygoje tapybą studijavo Petrapilio katalikų meno akademijoje. Dalyvavo rusų — japonų kare. 1910 buvo atvykęs į Ameriką, apsigyvenęs Chicagoje, daugiausia vertėsi fotografo amatu ir rengė savo kūrinių parodas. Į Lietuvą grįžo 1914, bet tuoj prasidėjo pirmasis pasaulinis karas, ir jį mobilizavo į rusų kariuomenę. 1919 savanoriu stoji į Lietuvos kariuomenę. Nuo 1922 metų Ukmergės gimnazijoje dėstė piešimą aktyviai dalyvavo Lietuvos meno judė-

jime. Artėjant antrai okupacijai, pasitraukė į Vokietiją.

Dailininkas Eugenijus Kulvietis buvo realistas ir ypač pagarsėjo savo natūraliais, kuriuose sugebėjo perduoti tokią tikrovės iliuziją, kad jo paveikslai atrodė lyg fotografijos. Tai ir davė progos ilgiems ginčams: ar dailininkas turi taip natūraliai kopijuoti gamtą, kad da tai atlieka foto aparatas. Da bar šituo keliu beveik niekas nerizikuotų eiti. Tačiau reikia prisiminti anus laikus, kai formavosi pirmoji mūsų dailininkų karta. Jai daugiausia teko mokytis Rusijos mokyklose, kurios buvo ištikimos realizmo tradicijai. Realizmas jau ir tuo metu buvo istorijoje, bet jis atitiko rusų dvasią ir ten ilgiausia klestėjo. Tad nenuostabu, kad ir pirmieji lietuviai dailininkai tos srovės. Tai pirmajai kartai teko praeiti sunkų kelią, kurti savas meno tradicijas, tad ir jų darbai visada pasiliks mūsų kultūros istorijoje vertingi. Tad ir Eugenijaus Kulviečio kraštutinis realizmas lietuviškajame mene turi savo vietą ir vertę.

A.K.

Religija, mokslas...

(Atkelta iš 2 psl.)

tik vienos dolerio pusės tiesą ir manosi turįs tiesos monopolį. Jis atverčia ir antrą dolerio pusę, rodydamas jos tiesas.

Tose tiesose — kalbėdamas apie krikščionybės evoliuciją — autorius tarp „dvasinių naujesnių laikų krikščionybės sąjūdžių“ priskiria ir socializmą. Kalba apie tą socializmą, kuris išsigimė į komunizmą ir bolševizmą. Prisimenam, kad Bažnyčios autoritetas tą socializmą, kiek jis remias materializmu ir ateizmu, yra pripažinęs nesuderinamą su krikščionyste. Tad autoriaus doleris, kurio antrą pusę jis taip atvaizdavo, turėtų turėti vienoje pusėje vieną įrašą: „In God we Trust“, kitoj priešingą: „In Devil We Trust“. Taip iš tikrųjų nėra. Nors dolerio pusės turi skirtingus piešinius, bet abidvi pusės skelbia tą pačią vertę, tą pačią tiesą.

Antros dolerio pusės polemikinė taktika — vienas pavyzdys: vokiško „Der Spiegel“ skaitytojo žodžius priskiria Darbininkui ir tada polemizuoja. Tai dažnas būdas, sąmoningas ar nesąmoningas, priskirti oponentui tai, ko jame nėra, ir paskui kritikuoti. Tai vis tos antros dolerio pusės „etikos“ iliustracija.

Antros dolerio pusės stiliui būdinga — „Kokia manija tapatinimu savęs su Dievu, serga kai kurie žmonės, ypač bažnytiniai žmonės... bažnytiniai bedieviai Dievą laiko savo pastum deliu, o tiesą savo monopolium“.

Po šitokios antroje dolerio pusėje stiliaus iliustracijos, belieka baigti su autorium jo ap-gailėstavimu: „Kaip gaila, kad šitokios rusiškos kultūros pas mus iš vienos ir kitos pusės tiek daug“. Ir šitas faktas labiausiai užuojautos vertas.

SV. ANTANO GUNDYMAS

Dail. Vytauto Kasiulio kūrinys.

ROMUALDAS KISIELIUS

Pavasarijant

Nuo miesto trukšmo, nuo gatvės dulkių
Trošku alsuoti,
Džiūsta mūsų dienos.
Girdžiu už miesto dainuojant vėją —
Pavasarija... pavasarija...

Sudužus saulė vitrinų spindi,
O jos gyvybė man veidu teka...
Norėtus bėgti,
Paliešt jos širdį,
Sprokstančius medžius jausmus nugirdyt...

Bet kur pabėgsi nuo miesto trukšmo,
Jei čia tavoji buitis ir duona.
Ilgesio dienos teka aleja,
Čia mano saulė...
Čia mano vėjai

Pavasario ugnys

Gyvybės rankos paliečia laukus,
Ir jie žaliuoja, bunda, žydi...
Pavasari!
Pavasari, šaukui!
Iš kur imi tu tos gaivinamosios jėgos,
Kuri iš miego prikelia gamtos pasaulį didį.

Upėje saulė tirpdo jau ledus,
O medyje paukštėlis linksmas čiulba, klega...
Pavasari!
Pavasari, šaukui!
Kiek džiaugsmo atnešiai tu mums,
Tave gaivinanti ugnis visur liepsnoja, dega...

KULTŪRINĖ KRONIKA

Vytautas Maželis, fotografas, per Velykas Toronte rengia savo nuotraukų parodą. Priskelimo parapijos salės patalpose bus išstatyti portretai, gamtos vaizdai. Panašią fotografijos parodą praeitą rudenį jis buvo surengęs Chicagoje Jaunimo Centre. Parodą palankiai įvertino visa spauda.

Arch. Vyf. Juodka, komandiruotas A. Valeškos bažnytinio meno studijos, išvyko Italijon

Tikriausia lietuviškuose spaudos kioskuose ir knygynuose jau galima gauti šią pirmą plokštelę. Kur būtų nepasiekiamas, gali kreiptis į laidėją: P. Jasiukonis, 269 Norton St., AP 2B, New Haven, Conn.

vykdyti ir prižiūrėti marmur darbų užsakymų. Tais pačiais reikalais jis aplankys Atėnus ir Paryžį.

Br. Jonušas yra sukūręs są eilę maršų. Jis buvo sukvietęs Vokietijon, kur Stuttgart pučiamųjų orkestras jo maršą įrašė į plokšteles. Vasario proga plokštelės pasirodė koje.

Carmen opera lietuvių ninkų jėgimis statoma Chicago je balandžio 11 d.

Dail. J. Pautienius Clevelande surosė savo kūrinių parodą ir išstatė apie 30 paveikslų.

Aidų žurnalas šiais metais skiria premiją už mokslinį tyrimą ir plokštelę. Vasario proga Chicagoje, kur ta proga rengiamas Aidų koncertas.

A.D.

VERKIAI

Neries vingis legendoje ir tikrovėje

Neries dailiajame vingyje, netoli Vilniaus, yra nuostabiai gražus gamtovaizdis, architektūriniai paminklai ir šventovė. Tai Verkių, kur kitados iš tolimiausių Vilniaus apylinkių žmonės procesijomis eidavo į kalvarijas, o vilniečiai vasaros dienomis traukdavo iškydom. Netoli dar yra dailūs Zalieji ežerai.

Nukeliuokime bent mintimi į tą nuostabią Lietuvos kampe, garsų savo praeitimi ir traukų savo gamta.

Legenda pasakoja Verkių kilmę

Labai seniai, sako padavimas, vyriausiam Lietuvos krivei, visų krivių krivačiui, mirė jauna žmona. Pagal papročius jis negalėjo vesti antros moters, todėl nuliūdęs, vienišas dažnai klaidžiojo, gamtoje ieškodamas paguodos. Vieną kartą, pasiekęs dabartinių Verkių apylinkes, išgirdo dainuojant, ir prisirištinus pamatė gražią mergaitę vainikėlį pinant. Jį pasisakė esanti našlaitė, gyvenanti netoliese, tetos lūšnelėje.

Kitą dieną krivė vėl atėjo, ir rado mergaitę toje pačioje vietoje. Taip jie pradėjo dažnai matytis, pamilo viens antrą ir sulaukė sūnaus. Abu tėvai buvo laimingi, bet kartu ir baiminosi, nes paaugėjęs jų paslapčiai, jiems grėstų bausmė: krivė su degtu ant lauko, o jo mylimąją užkastų gyvą į žemę.

Neužilgo Lietuvos kunigaikštis surengė didelę medžioklę, ir su savo tarnais atvyko į tą kraštą. Tuo nutarė pasinaudoti krivė. Gražiai aprengtą vaiką ikėlė į vanago lizdą didelio ąžuolo viršūnėje. Prie jo turėjo atvykti ir didysis kunigaikštis, nes ten daugiausia laikėsi taurai ir briedžiai. Netrukus atvyko medžiotojai, bet kaip jie nušėbo, užuot žvėrių balsų išgirdę vaiką verkiant. Tą nuostabią radinį paprašė paauginti vyriausį krivę. Jisai ilgai būrė iš pelenu, vėjo ir medžių šlamėjimo, ir tarė:

—Kunigaikšti! Dievai tau naują malonę duoda. Šį vaiką siunčia jie mano vietai užmirti, kai aš pasaulį apleisiu. Išaugink jį, ir jis taps tarpininku tarp tavęs ir dievų!

Rastinuką auginti buvo paves ta krivė, o jis pasikvietė ir motiną vaikui prižiūrėti. Mirus tėvui, sūnus tapo vyriausiu krive, ir labai išgarsėjo. Dar vaiku būdamas, jis buvo pavadintas Lizdeika, nes buvo rastas medyje, o tą vietą, kur jį surado, žmonės praminę Verkiams.

Lietuvių čia gyventa labai seniai.

Nuo aukšto, didžiulio Verkių kalno matyti tolimos apylinkės su mažesniais kalneliais, o apačioje vingiuoja gražioji Neris, žalių miškų apsupta.

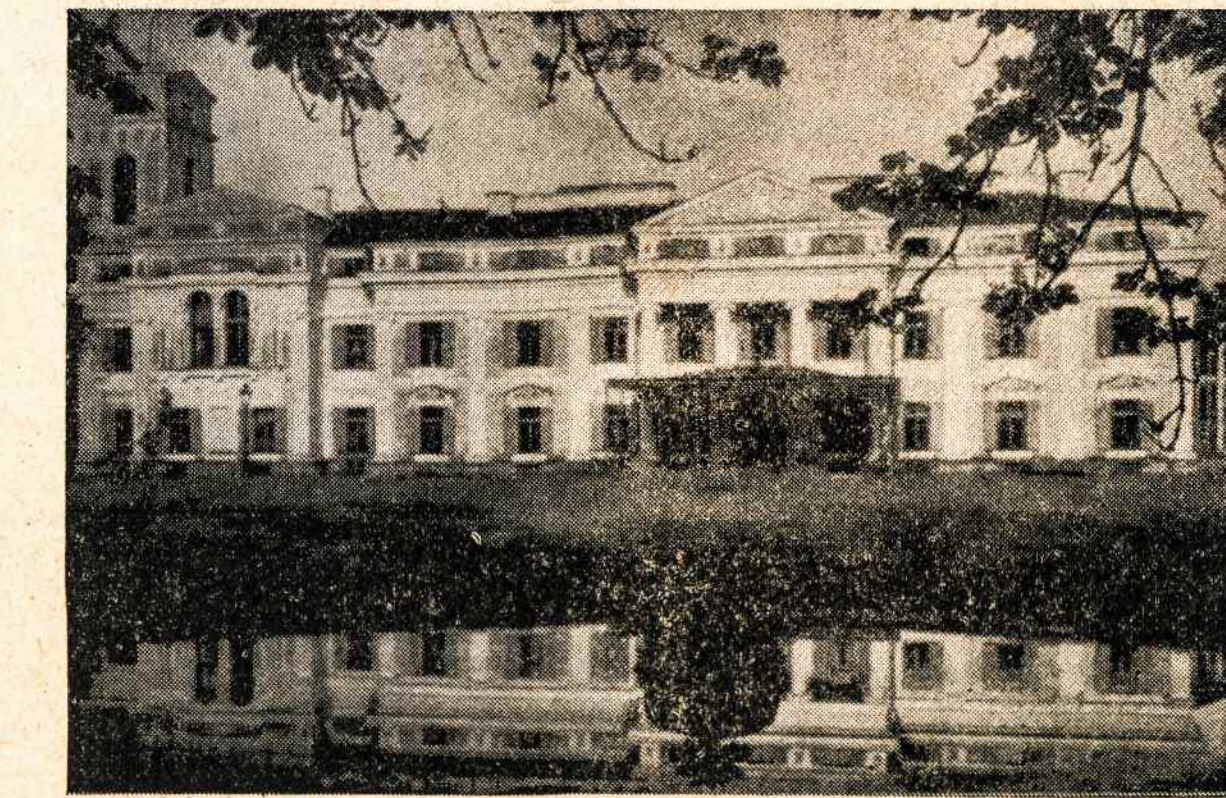
Būdinga, kad visos senosios lietuvių sodybos įsikūrė gražiausiose Lietuvos kampeliuose. Kernavė, Trakai, Vilnius, Kaunas — tai ne tik žinomos vietovės.

Verkių taip pat yra labai sena sodyba. Čia aptikta įvairių archeologinių radinių, o nuo 1387 m. jie minimi ir rašytiniuose šaltiniuose. Tais metais Jogaila, priėmęs krikščionybę dovanavo Verkius Vilniaus vyskupams, kurie čia išsirengė savo rezidenciją. Jie pasistatė medinius rūmus gražiausioje vietoje, kur, pagal padavimą, augo ąžuolas su vanago lizdu — pietinėje parko pusėje, ant pačios pakrausės. Iš čia atsiveria visas puikus Neries slėnio regionas.

Vilniaus vyskupo rezidencija

Verkių ilgą laiką priklausė Vilniaus vyskupam. Jie čia turėjo savo užmiestinę rezidenciją, kur priimdavo Lietuvos — Lenkijos karalius, kai jie lankydavosi Vilniū. Verkių tėra tik už kokių 45 mylių nuo Vilniaus į šiaurės vakarus.

Apie 1700 prie Neries buvo pastatyti pirmieji mūriniai

VYSKUPŲ ROMAI VERKIUOSE

Noutr. J. Bulhako

namai. Labiausiai tačiau Verkiuose kūrėsi Vilniaus vysk. Ignas Masalskis. Jo pataliktas žymus lietuvių architektas Lauras Stuoka pastatydino trijų atskirų vienetų dailų pastatą pakalnoje. Dabar tėra išlikę tik vienas iš tų pastatų. Namai buvo apiešti carinės Rusijos priespaudos metu. Rusai visai nesirūpinę išsaugoti architektūrinį Lietuvos pastatą.

Verkių kalvarijos

Verkių kalvarijos arba Kristaus kančios stotys yra išdėstytos po visą gražųjį šilą. Iš viso yra 36 stotys, kurios prasižymi ties Baltupiu ir baigiasi šv. Kryžiaus bažnyčia. Ji stovi aukštoje vietoje, o į ją veda akmeniniai laiptai. Stotys — kopytėlės pastatytos taip pat ant kalnelių.

Kalvarijos buvo įrengtos padėkoti Dievui už išsivadavimą iš pirmosios rusų okupacijos 1655-1661 metais. Buvo žiauria okupacija, nusinešusi daug žmonių gyvybių ir turto. Vilnius buvo baisiai išdegintas. Kai rusai buvo išvyti, Vilniaus vyskupas paskyrė 7 valakus žemės kalvarijom statyti. Jas prižiūrėti ir tvarkyti buvo pakviesti vienuoliai domininkonai. Jie įsikūrė vienuolyną ir pastatydino šv. Kryžiaus bažnyčią 1772 metais. Napoleonui į Lietuvą įsiveržus, 1812 metais, vienuolynė ir bažnyčioje buvo įrengta ligoninė ir kareivinės. Rusam valdant Lietuvą, domininkonai 1850 iš Verkių buvo pašalinti, bažnyčia pasidarė parapiinė. Bet čia suplaukdamas daug žmonių eiti kalvarijas.

Procesijos į kalvarijas

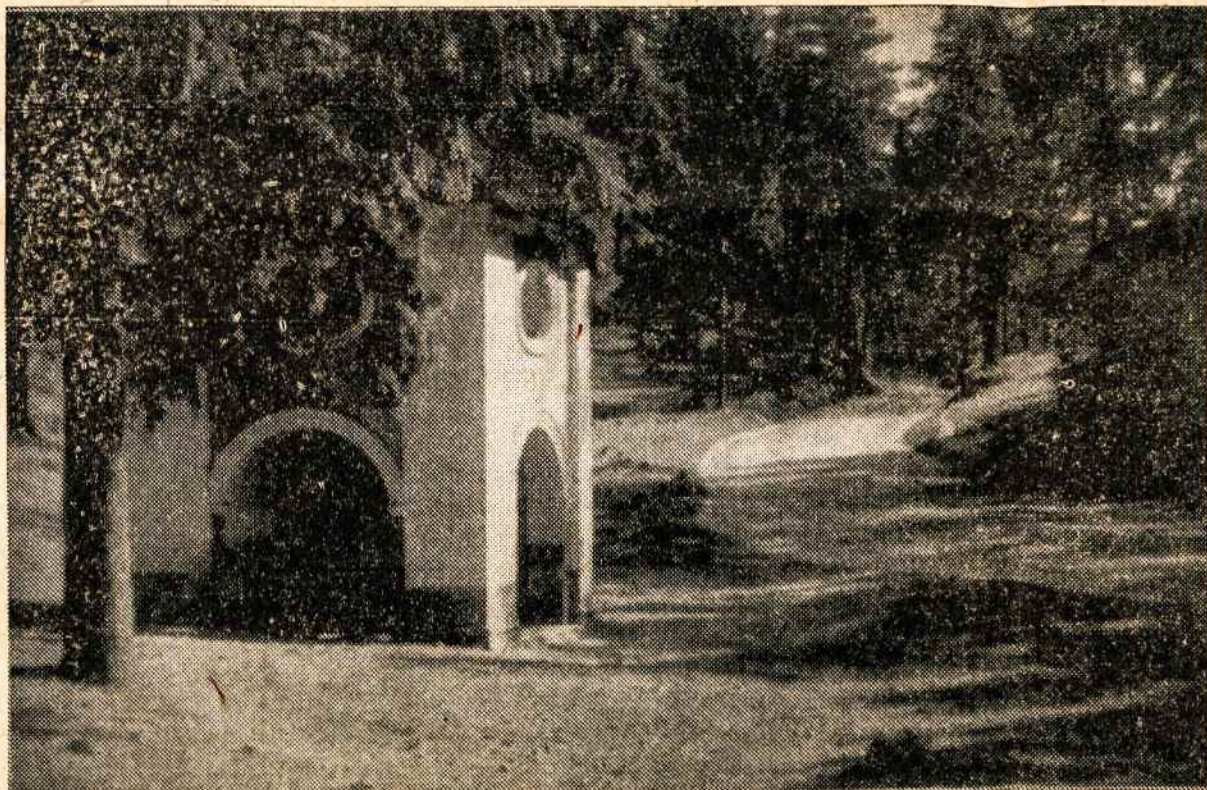
Vilniaus kalvarijos laisvės laikais dažniausiai buvo lankomos Sekminių savaitėje, bet žmonės plaukdavo ir kitu metu. Kartais per Sekmines suplaukdamo iki 12,000 maldininkų, o per metus aplankydavo iki 125,000 žmonių.

Bolševikai dabar draudžia procesijas. Rašydami apie Verkius taip pat nepažymi, kuria proga kalvarijos statytos.

Dabar... gyvulinkystės mokykla

Lyg patyčiom iš šventos vietos, bolševikai, kiek atremontavę Verkių rūmus, įsteigė juose gyvulinkystės technikumą ir bendrabutį. Ten, kur žmonės rinkosi Dievą garbinti ir buvo mokomi Jį mylėti, dabar mokoma, kaip gyvulius penėti.

Bet gyvulių amžius neilgas, kaip ir jų varovų. Kai rusai bus išvaryti iš Lietuvos, gražiajame Verkių kampelyje atsistos dar viena kopytėlė priminti kankiniam už krašto laisvę ir padėkoti Dievui už gyvuliškos vergijos pagyną. S.

KALVARIJOS STOTELE

Noutr. J. Bulhako

Lietuviškas kultūros židyns

Draugas kovo 12 rašo: "Ciecro lietuvių kolonijoje veikia iš-tisa lietuviškų švietimo įstaigų eilė. Neskaitant bibliotekos, prie kurios organizuojama skaitykla, veikia žemespioji lituanistikos mokykla, jaunimui — aukštesnioji lituanistikos mokykla, o vasarą — patiems mažiesiems — vaikų darželis. Šiais metais, su prelado I. Albavičiaus pritarimu, prie Lietuvių Bendruomenės organizuojamas daugiau-

Providence, R. I.

Šv. Kazimiero parapija Providence šiemet mini 40 metų sukaktį nuo įsteigimo. Rysium su tuo minėjimu Verbių sekmadienį 5 val. vak. bažnyčioje parapijos choras, talkinamas Worcesterio meno mėgėjų ratelio, vadovaujant muz. Jonui Beinoriui, išpildys Teodore Doboio kantatą "Septyni Paskutiniai Kristaus Žodžiai." Kviečiama atsilankyti ir iš apylinkinių lietuvių kolonijų dalyvių.

Didįjį pirmadienį prasidės rekolekcijos, kurias praves tėvas J. Venckus, S.J., atvykęs iš Urugvajaus.

Vasario 16 minėjimas, rengtas vasario 15 d., šv. Kazimiero parapijos praėjo sėkmingai. Įžanginį minėjimo žodį tarė ir Rhode Island gubernatoriaus Delsesto proklamaciją perskaitė par. klebonas kun. J. Vaitekūnas. Seniems ir jauniems suprantamą ir prasmingą kalbą pasakė Kazys Mockus iš Bostono. Meninę programą išpildė vietos parapijos mokyklos vaikų choras ir parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Beinorio. Aukų surinkta 150.75 dol.

Worcesterio meno mėgėjų ratelio balandžio 19 čia suvaidins operetę: "Viengungiai".

Vyčiai kovo 1 bendra komunija ir agape paminėjo šv. Kazimierą. Ypač aktyviai dalyvavo jaunesniųjų kuopelė, kuri turi 35 narius.

Balfo skyriaus surengti sausio 31 šokiai praėjo sėkmingai ir pelno davė per 50 dol.

Inž. Vytautas Šakalis, anksčiau dirbęs Bulava Co., perėjo dėstyti į Brown universitetą.

V. Kerbeliai persikėlė iš Montrealio, abu tuoj gavo darbą. Gegužės mėnesį atvyksta iš Anglijos Ant. Paulausko šeima.

Elena Kačienienė, veikli parapijos darbuotoja, po ilgesnės sunkios ligos jau sveiksta. Ypač tuo džiaugiasi 5 jos vaikai ir vyras.

IŠ VISUR

—Prof. Dr. Zenonas Ivinskis nuo kovo vidurio iš Romos persikelia kuriam laikui gyventi į Bonną, Vokietijoje, kur jis vadovaus Baltijos Institutui. Institutu pirmininkai iš eilės keičiasi. Pereitais metais buvo latvių archeologas E. Sturms, neseniai miręs.

Pr. Bičkienė, žymioji mūsų solistė, gavo kvietimą dainuoti Maženkos rolę "Parluotoje nuotakoje". Operą stato Amerikos simfoninis orkestras Chicagoje gegužės 2.

—Toronto lietuvių radijo valandėlė, kuriai vadovauja J. R. Simanavičius, išvedė religinę programėlę vardu "Krikščionybė pasauliui". Valandėlei skaitinius paruošia Kanados Kunigų Vienybė.

—Ateitininkų Moksleivių Sąjungos C. Vald. skelbia konkursą rašinio "Kodėl aš mokaus"? Rašinys turi būti prisiųstas ligi gegužės 15, privalo turėti nemažiau 300 ir ne daugiau 1500 žodžių. Dalyvauti konkurse gali visi moksleiviai ateitininkai. Pirmoji premija: 2 savaitės vasaros stovykloje ir 15 dol. Jei laimėtų ateitininkas moksleivis už JAV ribų, pirmuoju atveju išmokama 40 dol., antruoju —30 dol.

—Londono šeštadieninė li-tuanistinė mokykla kovo 7 pradėjo mokslą su naujais mokytojais: kleb. kun. A. Kazlauskas, kun. P. Dauknys, P. Nenortienė ir k. Mokykla veikia parapijos salėje.

—Baltų-prancūzų draugija Paryžiuje išleido boršūrą prancūziškai apie Baltijos respublikas. Primenama trijų Baltijos valstybių sovietinę okupaciją, vergiją, žudymą ir trėmimus. Kovo 10 draugija surengė diskusijas tema "Kodėl Sovietų Sąjunga neapleidžia Pabaltijo kraštų". Diskusijose dalyvavo prancūzų politikai ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos atstovai.

—Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos St. Catharines skyrius šm. birželio 20 ruošia penktąsias Jonines. Norėdamas daugiau suatrakti jaunimo jas pavadino Jaunimo pavasario švente. Bus sporto varžybos ir meninė programa, kurios dalį atliks Čiurlionio ansamblis iš Clevelando. Penktosios Joninės šiemet įvyks ne Wellande, bet Merrittone, kur yra didesnė ir tinkamesnė salė sportui ir koncertui.

—Waterbury didelis koncertas rengiamas balandžio 4, šeštadienį, 7 val. vak. Šv. Juzopo parapijos didžioje salėje. Koncerto programą išpildys senai prašyta ir ilgai laukta pagarsėjusi dainininkė Prudencija Bičkienė kartu su dainininke Stase Daugeliene.

—Algimantas R. Šlepetytis, Linden, N.J., chemijos inžinierius, sausio 27 tarnybiniiais reikalais išvyko į vakarų Vokietiją. Vasario 19 laivu United States išvyko ir jojo žmona Regina Klimaitė — Šlepėtienė. Numato aplankyti Šveicariją, Paryžių, Londoną, Briuselį ir Olandijos Rotterdamą, kur gyvena A.R. Šlepėčio sesuo. Grįš namo prieš Velykas.

BALFO ZINIOS

Dovana Vokietijos tremtiniais

Tėv. A. Bernatoniui prašant, Balfas padovanojo 300 Sibiro tremtinių maldaknyg. "Marija, gelbėki mus" Vokietijoje esantiems lietuviams tremtiniais. Vokietijoje gyvenantieji lietuviai tremtiniai daug neprašo, bet ir jiems pravartu patirti, kokios dvasios buvo ir yra Lietuvos kankiniai Rusijos tremtyje.

Vokietijoje esantiems lietuviams Balfo Centras neseniai išsiuntė 60.000 svarų rūbų. Rūbai gauti iš JAV vyskupo vykdytos rinkliavos per NCWC.

Paišeikomi nedėkingieji

1956-1957 metų bėgyje NCWC ir CWS organizacijos padėjo į JAV atvykti keliems šimtam lietuvių. Jiems buvo paskolinta kelion pinigų keliasdešimt tūkstančių dolerių. Daugelis savo skolas jau grąžino minėtoms organizacijoms, bet yra visa eilė tokių "pasislėpusių" kurie lietuviams garbės nedaro.

Organizacijos, skolinusios pinigų, prašo Balfo Centrą padėti paskolas atgauti. Visi tokie skolininkai prašomi atsiliepti į Balfo Centrą 105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

MALONUS SKAITYTOJAU,

Darbininko administracija siūlo papiginta kaina gerų lietuviškų knygų papildyti Jūsų namų knygynėlį ar suteikti džiaugsmo Jūsų draugams ir pažįstamiems. Knygas galima užsakyti šiais siuntinėliais:

SIUNTINYS A

1) Saulės giesmė, Ant. Maceina	\$ 5.00
2) Lietuvių Archyvas, bolševizmo metai	\$ 1.50
3) Prie vilties kryžiaus, J. Prunskis	\$ 1.50
4) Ceslovas Sasnauskas, J. Zilevičius	\$ 2.00
5) Gims tautos genijus, L. Voisekauskas	\$ 1.50
6) Šv. P. Marijos apsišėkimai Liurde, P. Bučys	\$ 1.00

Visos 6 knygos \$12.50 vertės tikta už \$5.00

SIUNTINYS B

1) Kvieslys į laisvę, J. Kmitas	\$ 1.00
2) Don Kamiliaus mažasis pasaulis, G. Guareschi	\$ 3.50
3) Nepriklausomos Lietuvos pinigai, J. Kairys	\$ 5.00
4) Lietuvių Archyvas, bolševizmo metai	\$ 1.50
5) Gims tautos genijus, L. Voisekauskas	\$ 1.50
6) Ceslovas Sasnauskas, J. Zilevičius	\$ 2.00

Visos 6 knygos \$14.50 vertės tikta už \$5.00

SIUNTINYS C

1) Vytis ir erelis, J. Kmitas	\$ 1.00
2) Šv. Antanas Paduvietis, N. Vian	\$ 2.00
3) Susitikimas, J. Gailius	\$ 2.00
4) Ziurkių kamera, J. Grinius	\$ 2.00
5) Milžinas didvyris šventasis, P. Gaidamavičius	\$ 2.00
6) Šv. Kazimieras, Z. Ivinskis	\$ 3.00

Visos 6 knygos \$12.00 vertės tikta už \$5.00

SIUNTINYS D

1) Valentina, A. Vaičiulaitis	\$ 2.00
2) Šv. Kazimieras, Z. Ivinskis	\$ 3.00
3) Milžinas didvyris šventasis, P. Gaidamavičius	\$ 2.00
4) Pranašystės apie pasaulio pabaigą, P. Juras	\$ 2.00
5) Vysk. M. Valančius bijografijos bruožai, V. Biržiška	\$ 1.50
6) Laisvė ir būtis, J. Girnius	\$ 2.00

Visos 6 knygos \$12.50 vertės tikta už \$5.00

RELIGINIO TURINIO KNYGOS:

1) Šv. Raštas Senojo Testamento I tomas, Ark. J. Skvireckas	\$ 10.00
2) Šv. Raštas Sen. Testamento II tomas, Ark. J. Skvireckas	\$ 12.00
3) Šv. Raštas Lekcijos ir Evangelijos, Ark. J. Skvireckas	\$ 2.00
4) Šv. Raš. Nauj. Testamentas (mažo formato) J. Skvireckas	\$ 2.00
5) Dievas ir žmogus, Prel. Butkus ir Kan. Aleksa	\$ 5.00
6) Šv. P. Marijos apsišėkimai Liurde, Vysk. P. Bučys	\$ 1.00
7) Šv. P. Marijos apsišėkimai Fatimoje, Kun. M. Vembre	\$ 2.00
8) Amžinoji Auka, Kun. V. Pikturna	\$ 1.00
9) Didžioji Savaitė, Lietuvių Kunigų sąjunga	\$ 1.00
10) Džiaukis gyvenimu, O. Sweet Marden	\$ 0.70
11) Šv. Pranciškaus pėdomis, T. P. Bizauskas	\$ 0.50
12) Eisiu pas Tėvą, Kun. Burkus	\$ 0.50
13) Maldos apaštaliavimas, TT. Jėzuitai	\$ 0.50
14) Novenos. Šv. Onos, Antano, Liurdinės ir kit.	\$ 0.15

Siunčiu \$..... ir prašau man prisiųsti siuntinėli (pabraukti)

A, B, C, D, arba pažymėti kokios knygos norima.

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

DARBININKAS, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Maldos iš Sibiro

MARIJA, GELBEKI MUS

SIBIRO TREMTINIŲ RANKA RASYTA MALDAKNYGE

Maldos originalios, jų pačių kurtos, žavios minties gilumu ir grožiu, auka ir kančia. Persunktos didele Dievo, tėvynės ir žmogaus meile.

Išleido ATEITIS spaudė Immaculata Press, Putnam, Conn.

Kaina 1.00 dol.

Gaunama pas platintojus ir Ateitis administracijoj

916 Willoughby Ave.

Brooklyn 21, N. Y.

Tel. Glenmore 2-2923

Ponas Toks

Ponas Toks, atsiradęs launiamė minėjime, kai programa jau buvo pasiekusi meninės dalies antrąją dalį, nei iš šio nei iš to panoro nusispiauti ir pataikė tiesiai į programos vedėją. Visi garbingieji svečiai pirmose eilėse sukruto, o pagrindinis vedėjas nušoko nuo scenos ir prišoko prie pono Tokio šaukdamas:

— Kaip čia pakliuvai, neraliuotas gyvuly Ar nežinai, kad spiaudytis nevalia?

Ponas Toks nė nekrušelėjęs ramiai paklausė:

— O kur parašyta, kad sa-lėje spiaudyti negalima? Jei galima rūkyti, jei galima taip kalbėti, kad net seilės tykšta; jei galima taip dainuoti, kad besiklausant burnoje nereikalin-go skystymo susirenka...

— Atsiprašau, — nutraukė jį tvarkos saugotojas ir vykdytojas, tasai vedėjas, — čia susirinkusi padori publika, o tamsta... tiesiai ant manęs. Prašau atsiprašyti!

— Atsprašyti? — nurykė ponas Toks. — Už gerą dalyką neatsiprašoma, o dėkojama.

Visa padorioji publika, pakilo iš kėdžių ir sustojo ratu aplink poną Tokį.

— Kokius niekus čia tamsta postringuoji? Kas gali dėkoti už įžeidimą?

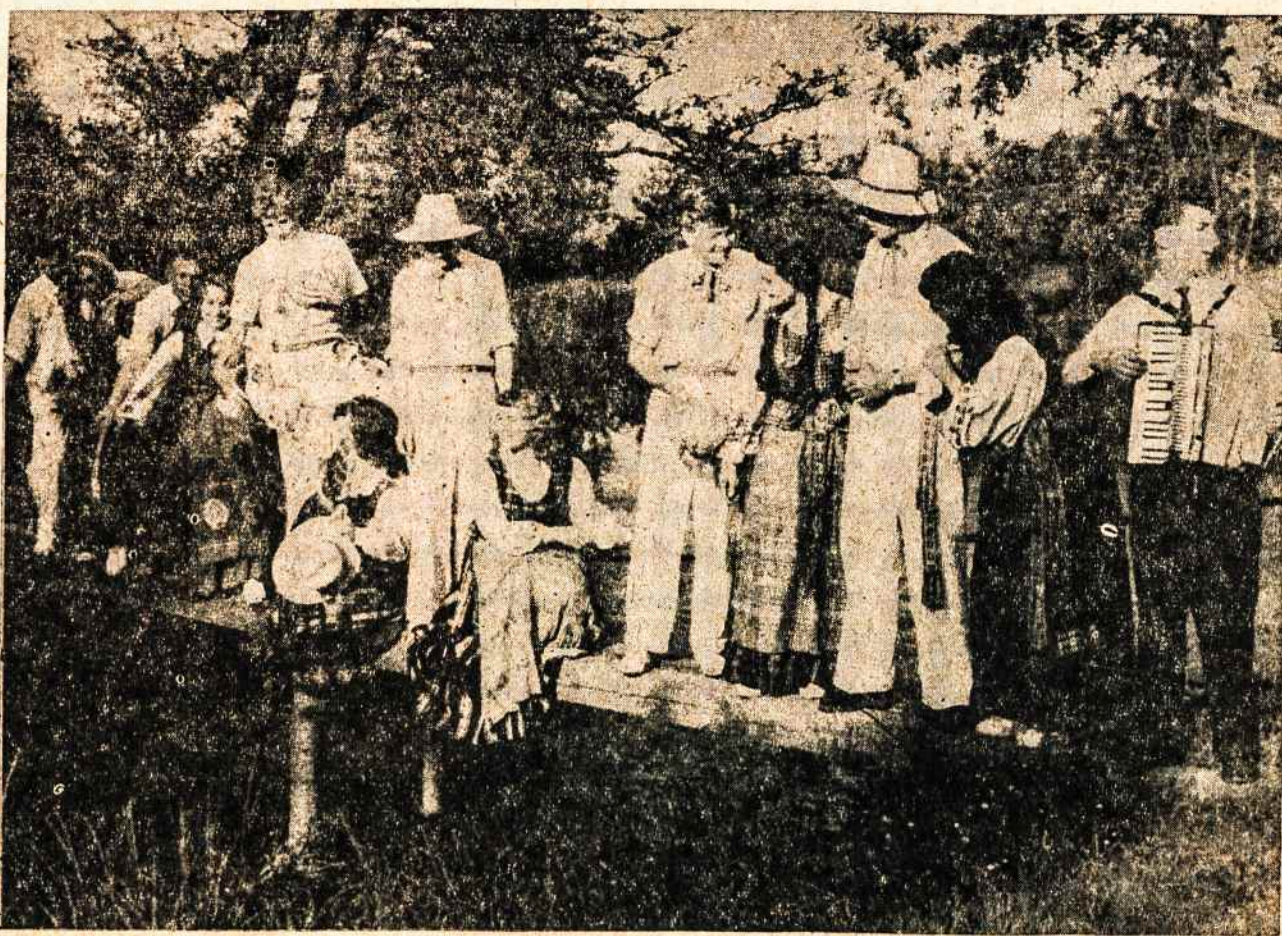
— Visai teisingai, — atsikirtė ponas Toks. — Save gerbiąs žmogus negali to daryti. Bet aš kaip tik norėjau tą poną pagerbti.

— Pagerbti? — anas išsižiojo. — Prašau nešdintis su to-akai pagarba!

— Nešdintis tai aš neturiu reikalo: turiu bilietą. O kad tamstai atlikau gerą paslaugą, tai akivaizdžiai matoma, — ir ponas Toks parodė į būrį susitelkusių žmonių. — Jie plačiai kalbės apie tai, kas atsitiko, ne apie meninę programą, ir minės tamtos vardą. Vienu tik vadovavimu tamsta nebūtume to pasiekė. Aišku?

Ponas Toks pakilo ir nukulde no plačiai šypsodamasis ir patenkintas, kad bent vieną žmogų išgarsino. Tą savo "gerąjį darbą" priskyrė gavėnios rimčiai.

— Maskva įspėjo Turkiją, Pakistaną ir Persiją, kad jų sutartys su Amerika gali pridaryti jom didelių sunkumų. Persijos parlamentas betgi įspėjimo nepaisė ir gynimosi sutartį su Amerika patvirtino.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS SODELYJE.

Vienas iš septynių tūkstančių Pasikalbėjimas su Tėv. A. Bernatoniū apie Ameriką ir Vokietiją

Grįždamas į Vokietiją, Tėv. A. Bernatonis buvo sustojęs Darbininko redakcijos pašonėje. Teko su juo bent keletą kartų susitikti ir pasikalbėti apie Vokietiją, apie ten likusius lietuvius.

Tėv. Alfonsas Bernatonis, ka pucinas, savo kilmė dzūkas, ilgiau gyvenęs Plungės kapucinų vienuolyne, dabar — Dieburge, prie Frankfurto, gerai pažįsta visą Vokietiją ir joje likusius lietuvius. Išvykus kan. F. Ka-počiūi į JAV, jis perėmė vadovauti ten likusių lietuvių pas-toracijai. Jis yra Sielovados Tvarkytojas, uoliai dalyvauja vi suomeniame lietuvių gyvenime ir yra vienas iš Vasario 16 gimnazijos kūratorijos narių, padėjęs įsigyti dabartinę gimnazijos patalpas. Amerikoje iš-buvo tris mėnesius, apvažinėjo svarbesnes lietuvių kolonijas, sakydamas pamokslius, rinkdamas aukas, kad grįžęs galėtų sušelpiti lietuvius.

Sutikę jį, tuojau ir pradėjom klausimu:

— Ar patiko Amerika?

Jis nusišypsojo, ranka perbraukė per savo barzdą ir at-sakė:

— Patiko. Tai didelis ir tur-tingas kraštas, tačiau manęs ne-nustebino. Apie Ameriką daug bu-vau skaitęs, tai visa radau atvykęs.

Išsismaginęs pradeda pasakoti,

kaip iš Vokietijos atrodo toji Amer. ir prisipažįsta, kad kar-tais esą sunku atspėti. Pavyz-džiui, kartais išgirsti, kad pa-žįstamas išgijo televizija, šal-dytuvą, automobilį, namus. Ten likusieji galvoja, kad toks žmo-gus jau dingęs: išėjo į ponus ir lietuvių reikalams pražu-vo. Tačiau aplankęs naujakurių namus, išitinkino, kad jie nedin-go savo tautai. Tie reikmenys, kurie iš tolo atrodo kaip pra-banga, čia būtinai reikalingi, nes toks gyvenimo būdas.

Tėv. A. Bernatonis tikrai nu-sistebejo Amerikos gerove. Sako, Vokiet. niekur nerasi taip prabangiai įrengtų darbi-ninkų namų. Jei vokiečiai dar-bininkas turi sofą, tai neturi fotelių, nes tai būtų didelė pra-banga, kurios jis negali pasiek-ti.

Pažėtus Vokietiją, Tėv Ber-notonį iš visų pusių apžėrėm klausimais:

— Kaip su Berlynu? Ar ne-bus karo? Ar vokiečiai nesibi-jo?

Iš pasakojimų susidarė toks vaizdas. Vokietija gyvena ra-miai. Jau yra užmiršusi naciz-mą. Jei kartais pasirodo koks išsišokimas, tai laikomas nusi-kaltimu. Pasitiki savo jėgomis ir sąjungininkais, todėl nėra nė panikos; mano, kad dėl Berly-no karo nebus. Jis išliks svei-kas vakariečiams. Kariuomenės daug kur matyti. Tai pačių vo-čių kariuomenė ir amerikiečiai. Anksčiau būdavo išsišokimų prieš Amerikos kariuomenę, da-bar — nepasitaiko.

Gyvendami komunistų pašo-nėje, komunistų gerai pažįsta. Supranta, kodėl kiti bėga į lai-vą Vokietiją. Tokių bėglių kas-dien yra apie 1000. Visi globo-jami, įkurdinami.

Kam teko būti anksčiau Vo-kietijoje ir pergyventi antrojo karo pabaigą, tas susidūrė su vokiečių šurkštumu. Jie nesu-prato pabėgėlių ir dažnai klausė: kodėl negrįžti? Dabar to nė-bėra. Visi pabėgėliai, tiek vo-kiečiai, tiek ir kitų tautų, čia randa gerą prieglobstį. Pavyz-džiui, Vengrijos sukilimo metu Vokietija parodė savo nuošir-dumą ir pabėgėlius melai pri-ėmė.

Subėgus tiek daug žmonių, savaimė suprantama, kad Vo-kietijoje dar ir dabar jaučiamas butų trūkumas. Tiesa, sugriau-tieji miestai beveik visi atsta-tyti, bet namų dar trūksta. Dar daugelis pabėgėlių gyvena sto-vyklose.

Tie Vokietijos statomi butai yra savotiški. Jei turi tik tris kambarius: virtuvę, salonėlį ir miegamąjį. Visai nėra vaikų kambarių. Tuo klausimu buvo šaukiamos konferencijos ku-riose dalyvavo ir tėv. A. Berna-tonis. Konferencijos pasisakė

prieš trijų kambarių sistemą ir reikalavo, kad būtų statomi ir vaikų kambariai, nes vaikai, neturėdami savo kampo, išeina į gatves ir chuliganėja.

Siaip Vokietijoje gyvenimas geras. Tokios gerovės dar nie-kada ten nebuvo. Patys vokie-čiai sako, kad per gerai jie gy-vena. Krautuvės pilnos prekių, gali pirkti, ką tik nori. Perka-moji galia, palyginus su uždar-biu, yra mažesnė nei Ameriko-je. Todėl darbininkų namuose yra tik būtiniausi daiktai, bet nėra tokio liuksuso, kaip Ame-rikos darbininko butuose.

Automobilių pilna, visi keliai mirga. Greitis nevaržomas no-rmomis. Gali lėkti, kiek tik no-ri. Tose vietose, kur daugiau įvyksta katastrofų (o tai yra au-tostradų tiesiausios vietos), jau sukabinti greičio ribos ženklai.

— Kaip ten gyvena lietuviai? Lietuvių yra per 7000, bet Lietuvių Bendruomenei priklauso tik kokie 6000. Yra sudary-ta 80 apylinkių, nes lietuviai iš-siblaškę visoje Vokietijoje. Iš jų tik maža dalis, tik apie 1200, yra darbingi. Jie turi darbus vokiečių įmonėse. Vokiečiai traktuoja lygiai su kitais ir lei-džia jiems laisvai dirbti ar vers-tis kita profesija.

Reikalingų pagalbos yra apie 4000; iš jų 1000 senelių, 500 džiovininkų, 500 invalidų, apie 2000 vaikų iki 18 metų.

Vasario 16 gimnazija Vokietijoje likusiems lietu-viams būtina ir Vasario 16 gim-

nazija, kurioje dabar mokosi 128 vaikai. Per šią gimnaziją lie-tuviai gali savo vaikus leisti į aukštesias mokyklas. Vokietijo-je veikia tokia auklėjimo siste-ma, kad jau pradžios mokyklo-se atrenka mokinius gimnazi-jom, o kitus nusuka į amatus, specialias žemesnes mokyklas. Eidami tuo keliu, ir liet. nema-ža būtų nubokšti į amatus. Da-bar į gimnaziją jie lengvai pa-tenka ir, ją baigę, turi teisę moky-tis vokiečių univ. Gim-nazija yra privati, todėl per baigiamosius egzaminus atva-žiuoja švietimo ministerijos skir-tas atstovas. Švietimo ministe-rija skiria ir rašomųjų darbų temas. Rašomieji darbai turi bū-ti parašyti valdiškos gimnazi-jos patalpose. Taip ir Vasario 16 gimnazijos abiturientai rašo-mųjų darbų rašyti vyksta į val-džios gimnaziją. Atsakomieji vyksta savo pastogėje, dalyvau-jant švietimo ministerijos ats-tovui.

Tie atstovai yra vokiečiai, kalba tik vokiškai, bet pasitaikė kartą toks nuotykis, kad atsto-vas, paėmęs lietuvių kalbos rašomąjį darbą, padarė labai rim-tų pastabų. Atrodo, kad švieti-mo ministerijos skiriamiems atstovams lietuvių kalba nėra svetima.

Gimnazija išsilaiko iš aukų, nes iš viso tėra tik 38 moki-niai, kurių tėvai pajėgia sumo-kėti už mokslą. Kitus likusius reikia gimnazijai išlaikyti, net duoti kelionpinigių, kad jie galėtų nuvykti atostogų pas tė-vus. Gimnazijos pastatų skolos išmokėtos, bet dar yra 16,000 markių skolos už maistą. Labai daug gimnazijai padeda Balfas ir rėmėjų būreliai, kurie faktiškai ir padeda gimnazijai išsi-laikyti.

Sunkumų sudaro ir mokytojų suradimas. Švietimo ministerija reikalauja, kad mokytojai būtų kvalifikuoti. Išėmigravus daugė-liui pedagogų, dabar nėra taip lengva surasti tinkamus spe-cialistus.

Pastoracija tarp lietuvių Sielovados Taryba visą Vo-kietiją suskirstė į 10 rajonų, kuriuose yra lietuviai kunigai. Rajonai dideli, tad lietuviškos pamaldos laikomos ne kiekvie-ną sekmadienį. Kunigai lietu-viai beveik visi turi automobi-lius, taip ir važinėja per lietu-viškas kolonijas, aptarnaudami religinius lietuvių reikalus. Iš jų desimties kunigų vienas da-bar susirgo džiova.

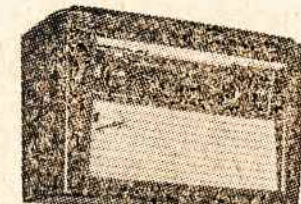
Be jų dar yra septyni kuni-gai ligonys ir keturi, kurie dir-ba vokiečių parapijose. Vokie-čiai teikia pagalbą. Dažnai Sielovados Taryba gauna privačių aukų iš vokiečių. Ypač dosnūs tie, kurie po antrojo karo, ba-do prispausti, buvo nublokšti į Lietuvą, kur patyrė didelį nuo-

(Nukelta į 7 psl.)

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y. TELEFONAS:
APplegate 7-0319

35 iki 40% nuolaidos 1959 metų vokiškos gamybos radio, Hi-Fi bei Stereo aparatams. Dideli atpiginimai Admiral bei RCA televizijoms. Geriausia proga įsigyti Fedders oro vėsintuvą (Air conditioner).

Televizijos, Hi-Fi bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas kvalifikuoto techniko pri-pažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak. Pirmadieniais iki 6 val. vak.

Perkant-parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausias apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkiniai piniginių perlaidų (Money Orders), Mutual Funds.

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance
87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477
Šiokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak

AL'S TELEVISION SERVICE

Sav. AL. J. MISIUNAS
Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi
Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko
101-23 112 ST. RICHMOND HILL 19, N. Y.
Darbo valandos: Kasdien iki 10 val. vak.
Telefonas: Vİrginia 6-6895

VILNONĖS MEDŽIAGOS

gaunamos 3 krautuvėse didžiausios ir tos rūšies vienintelės firmos

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD ST., GR 5-4525
COR. DELANCEY, N. Y. C.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai
KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, 15SKYRUS
SESTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius

LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE,
UKRAINOJE IR UZKARPAČIO RUSIJOJE!

Pasiųsk jiem vilnonės atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam
Muitas už vilnonės atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtąs suknelės
Vilnonės medžiagas iš rittinių ir atlaikas pačiom prieinamiausiom
kainom visam mieste jums šlo 3 stambios krautuvės
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta ras didelių pasirinkimų vilnonių medžiagų vyrų kostiumams
ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams.
Mašyotos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai, urmo
(wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS DIPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms
Taip pat šilkinės, mašyotos, spalvotos, lovoms užtiesalai,
vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūsies pigiausiomis kainomis
Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą

PAMEGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI

Specialios nuolaidos kalėdinėms dovanoms.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard Street, New York 2, N. Y.

Tel.: AL 4-8319

DARBININKO SKAITYTOJAM

DARBININKO administracija labai prašo neuždelsti atsilyginti už laikraštį. Raginimas sudaro naujas išlaidas, o nudelsimas atsiliepia laikraščio leidimui.

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Prašau pratęsti prenumeratą 1959 m.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Prašau siuntinėti Darbininką (pažįstamam, neturtingam, lgoniam)

Vardas ir pavardė .....

Adre as .....

Saučiu:
už prenumeratą \$..... aukų \$..... Viso \$.....

(Data)

(Parašas)

SPORTAS

Futbolininkai laimėjo

Aną sekmadienį saulei meliai besišypsant, nusisypsojo laimė ir mūsų pirmajai futbolo ekipai. Sakome, nusisypsojo laimė, nes be laimės galėjome prieš Hota SC 5:3 nesulaukti.

Priešininkui pradžioje vedant 1:0 ir gavus mušti baudinį, už mūsų ekipą, tur būt, niekas nei cento nebūtų davęs. Sukirtę baudinį į tą dieną užtikrintai gaudžiusio Revento rankas, priešininkai, atrodo, rezignavo, o geltonai žalieji atkuto. Pradžioje, nesisekiant Remėzai ir Didžbaliui stokingai technikos, mūsų kairioji puolimo pusė visai atkrito ir gelbėjosi tik pavieniais prasiveržimais. Kėlinio galė Didžbalis aštriu šūviu išlygino.

Antrame kėlinyje Hotos vartininkas nesugraibė lengvo kamuolio, ir Butrimas be vargo įstūmė (2:1). Priešininkas dar išlygino (2:2), bet toliau persvėrė mūsų kovotojų kovotumą. Pavojingą Didžbalio padavimą Hotos vartininkas taip atmušė, kad Klivečka galva įmušė į vartus (3:2). Čia priešininkas dar pats sau sukombinavo įvartį (4:2) ir vieną mums įvarė (4:3). Remėza baigė rungtynes (5:3).

LSK šį kartą žaidė tokio sąstato: Reventas; McGee, Mileris; Krušinskas, Finn, Birutis; Butrimas, Budreckas, Klivečka, Remėza, Didžbalis. Gynimui — šį kartą ir be Vaitkevičiaus ėjosi neblogai, jei neskaityti Finno nereikalingų išvykų vedžiojantis. Patiko Mileris savo ilgais atmušimais. Puolime prasikišo darbštus Budreckas, po jo sekė Klivečka. Po šio laimėjimo LSK pakilo lentelėje viena vieta aukščiau, ir dabar yra 9 vietoje.

Rezervinė, atrodo, taškus gaus be kovos, nes priešininkas negavo leidimo naudotis miesto aikšte.

Jauniai pakartotinos rungtynės dėl National Junior Cup prieš Kolpingą pelnė 3:2 pergalę ir įėjo į New Yorko pusiau-baigė. Mūsų šie ir šį kartą pasirodė kaip kovingas ir darnus vienetas. Vartuose imponavo šaltakraujis Nemickas III. Visų trijų įvarčių laimėtojas buvo Remėza.

Jaunučiai turėjo nusileisti Eintrachtui 0:2.
LAK:Brooklyn Tramps 34:44
Paskutiniam lygos pirmenybių susitikime LAK kripšinin-

(Atkelta iš 6 pl.)
širdumą. Ir dabar jaučiasi esą skolingi lietuviams, tai bent tuo būdu paremia lietuvišką veiklą, kartu savo laiškuose labai gražiai atsiliepia apie lietuvius.

Tėv. A. Bernatonis į Vokietiją išplaukė vasario 28. Išlydint New Yorko Bendruomenės apygarda ir Balfo centras jam suruošė išleistuves vasario 22 Brooklyno piliečių klube. Programą pravedė J. Šlepetyš, kalbėjo Lietuvos gen. konsulas J. Budrys, Balfo pirmininkas kan. J. Končius, prel. J. Balkūnas, S. Sužiedėlis, kun. L. Jankus. Apie Vokietiją ir Vasario 16 gimnaziją papasakojo ir pats Tėv. A. Bernatonis. Baigiant vakarą, gimnazijai parinkta aukų. Viso surinkta 230 dol. (p.)

ANGLĖ gailėstingoji sesuo parodo, kad ji jau pramoko pavartoti "judo" metodą prieš užpuolėją; ji patiesė Wembley ligoninės (Londone) instruktorijai.

kai po kietos ir sunkios kovos pralaimėjo prieš juodųjų ekipą Tramps (34:44). Mūsų šie, žaisdami ir vėl nepilno sąstato, šį kartą kovojo kiek ryžtingiau ir visai neblogai.

Pirmame kėlinyje labai nevyko mėtymai, o trečiame ketvirtėje, kaikiuriems mūsų žaidikams paleidus savo fantazijos vadžias ir pradėjus neapgalvotai žaisti, atrodo, kad susilauksime didelio pralaimėjimo. Vėliau mūsų šie susigriebė ir nepasidavė pašėlusiai juodųjų spartai.

LAK šį kartą žaidė ir taškus pelnė: Bačanskas I ir Sirusas po 8; Daukša ir Reventas po 6; Bačanskas II — 4; Gintautas — 2. Dalyvavimą baigimiuose žaidimuose mūsų šie jau buvo užsitikrinę perėitą savaitę.

Atletas

Devintų žaidynių pirmasis ratas

Vadovaudamiesi Fasko pranešimu Nr. 28, kuriame skelbiama, jog visos su 9-jų Šiaurės Amerikos Lietuvių sportinių žaidynių 1-jo rato varžybomis susijusios funkcijos yra pavestos atlikti Vid. Vakarų Sporto Apygardai ir papildydami Fasko pranešimą Nr. 27 tą pačią varžybų reikalą, pranešame: 1. Fasko nutarimu 9-jų sportinių žaidynių 1-jo rato varžybas vykdė Vidurinių Vakarų Sporto Apygarda ir Detroito LSK Kovas balandžio 4 Detroit, Mich.

H. W. MALE

SUPERINTENDENT WANTED
Brooklyn House Oil Burner — 19 families — 2 rooms in owners apartment plus salary. Call — SC 4-6960 or TR 1-4782.

H. W. FEMALE

Opportunity for Registered Nurses
Nurses, Reg.—Immed. openings in mod. 300-bed gen. hosp. Starting salary \$280 mo with regular increase 40 hr. week. Diff. for art. & night duty. Liberal personal policies. Priv. rms. avail. in nurses res. Wire, call or write Director of nurses Miss Ruth Curry, Wilmington General Hospital, Wilmington, Delaware, — Olympia 6-2551. 3-21

Lietuvos gen. konsulato ieškomi asmenys

Algimnavičienė — Daukšaitė, Ona
Bulovas, Silvestras, Antano sūnus
Čekanavičienė — Cikockytė, Ona, ir jos sesuo Kulbinskienė — Cikockytė Marijona
Daukšaitė, Ona, gyvenusi Grand Rapids, Mich.
Diringis, Jonas ir jo sesuo Apolonija Diringaitė — Narbutienė, jos vyras Stasys Narbutas, jų vaikai Stasys ir Olga
Dirvanauskas, Boleslovas ir Vladas, ir Teklė Dirvanauskienė Grybauskienė, Pranciška, Kazio duklė, gyv. Kanadoje.
Jakštas, Antanas, nuo Sasnavos buvęs Vokietijoje, Muencheno stovykloje
Jansunas, Bronius ir Leonora ir Uršulė Jansunienė
Kalibotas, Antanas, Bronius, ir Petras, iš Užuožerės km., Anykščių val.
Kaminskas, Kazys, Jono sūnus, gyvenęs Aukšt. Sancieruose, Kaune
Kersnauskas, Antanas, Julijono sūnus
Kilda, Antanas
Kiršgalvaitė - Lemockienė, Elzbieta ir jos sesuo Kiršgalvaitė, Ona
Kulbinskienė, — Cikockytė, Marijona, ir jos sesuo Čekanavičienė — Cikockytė, Ona
Kuliešutė, Paulina, kilusi iš Kauno
Lengvinas, Pranciškus, Fabijono sūnus, žmona, du sūnus ir duklė
Mažeika, Stasys
Motuzas, Antanas, gyvenęs "Česterio" mieste, giminaitis Antanui Kazakauskui
Narbutienė - Dirigaitė, Apolonija, vyras Stasys Narbutas, jų vaikai Stasys ir Olga ir jos

brolis Jonas Diringis
Navickas, Adomas, gyvenęs "Česterio" mieste, giminaitis Antanui Kazakauskui
Nekvedavičius, Pranas, (Nechworth, Frank, gyvenęs New Jersey
Noreika, Pranas, gyvenęs "Česterio" mieste, giminaitis Antanui Kazakauskui
Survila, Antanas, Vinco sūnus, g. Kaune, 1908 m.
Tautkienė, Teklė, kil. iš Vatušų km., Rietavo val., Telsių ap., vyras Juozas Tautkus, ir jų sūnus Juozas ir Petras
Valančius, Juozas, kilęs iš Žygaičių (Sartininkų) val., Tauragės apsk. gyvenęs Anglijoje, ar Škotijoje, buvęs Anglijos kariuomenėje 1914-1918 m. kare
Vitkus, Jonas (pasivadinęs Bruno Smitt, 1919 m. dirbęs kaip inžinierius Buenos Aires, Argentinoje.
Zagreckas, Jonas ir Elena, kilę iš Pašilės val., Ukmergės apsk.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:
Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

TAISO

televizija, radija, telefoną
Jrengia Hi-Fi

BARZDUKAS ir ZUBRIS

273 Chestnut Street,
Kearny, N. J. Tel. WY 1-8390

174 Nutley Avenue
Nutley, N. J. Tel. NU 2-1880

EVERgreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS
savininkas
Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakėlimas naujomis, dažymas ir poliravimas
937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

Geriamas vanduo iš jūrų vandens

Amerikos specialistai sugalvojo naują būdą pagaminti geriamam vandeniui iš jūrų vandens. Pagal naują būdą mėginimo stotyje per vieną dieną bus destiliuota vienas milijonas galonų vandens. Tūkstančio galonų destiliacija atseis jau tik vieną dol.

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS (PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd. Forest Hills 75, N. Y.

Tel. VI. 3-1477

NAMŲ ADRESAS

106-53 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

SAV. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street
Brooklyn 11, N.Y.

EVERgreen 7-2155
Resid. ILLINOIS 8-7118

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

jaunas ir puikus lietuvis naujose patalpose, skaismo valandoje suteikia puikų patarnavimą.

EDWARD A. ZIGAS FUNERAL HOME

540 East St., New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja New Britain, Waterbury ir Hartford, Conn.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaiduviniai pietūs, Pirmos rūšies lietuviškas maistas priėmimomis kainomis.

PAUL'S RESTAURANT

LIQUORS - BEER - WINES

SKANŪS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI

Šeštadieniais, sekmadieniais
Griežia J. Mortotaičio lietuviškas orkestras

Sav. P. Višniauskas

31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

SAV. M. IR J. JOKUBAIČIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS BARAS IR RESTORANAS

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai
GERIAUSI GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms priėmimomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9672

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon Street Philadelphia 23, Pa.

POplar 5-4110

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 Chesnut Street New Britain, Conn.

Tel. BA. 9-1181

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas
Laidotuvių direktorius ir pažamuotojas

74 Providence Street
Worcester, Mass.

PL 4-6757

PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME

Joseph J. & Johanna H. Dirsas

51 PROVIDENCE STREET
WORCESTER 4, MASS.

PLEasant 4-3501

PLEasant 4-3865

NORKAS FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

PAUL P. NORKUS

Mandagus patarnavimas mirusiams

1400 North 29th Street Philadelphia 21, Pa.

POplar 9-3231

MISIŲ DARBE. Viršuje — sesuo Antonia Maria, Maryknoll, baigusi medicinos mokslus Chicagoje, dabar apatstauja Formozoje. Apačioje — U. — aisia pasaulyje raupuotųjų kolonija Korejoje, kur dirba jaunosios vienuolės ir katalikai daktarai. Tas misijas aprūpina

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Lojalumo paradas New Yorke
Šių metų lojalumo parade, kartu su visa didžiojo New Yorko patriotine visuomene dalyvaus ir lietuviai. Lojalumo paradas yra didinga demonstracija prieš komunizmą.

Siemet paradas įvyks šeštadienį, balandžio 25 d. New Yorko A.L. Taryba kreipiasi į lietuvių visuomenę ir organizacijas ir pabrėžtinai prašo tą dieną neruošti jokių parengimų, pobūvių, išvykų ar runginių, kurios galėtų pakenkti lietuvių dalyvavimui parade ir tuo sumažintu mūsų dalyvavimo efektingumą. Kartu A.L. Taryba ragina visus, kas tik kuo gali, prisidėti prie parado parengiamųjų darbų ir jau dabar pasiryžti jame dalyvauti.

Parado reikalams aptarti A. L. Taryba kovo 20, penktadienį, 7:30 val. Lietuvių Piliečių Klube kviečia organizacijų atstovų pasitarimą. Visos organizacijos prašomos ir pasitarimą savo atstovus atsiųsti.

New Yorko lietuviai solidarai su estais ir latviais ir šiais metais rengia birželio trėmimų nėjimą. Šias metais toks minėjimas rengiamas birželio 14, sekmadienį. New Yorko A.L. Taryba ir šiuo atveju primena New Yorko ir apylinkių lietuviams tai diena neplanuoti nieko, kas mūsų visuomenei sutrukdėtų dalyvauti šiame svarbiame minėjime.

New Yorko A. L. Taryba

ELIZABETH, N.J.

Vasario 16 minėjimas, kurį, visoms organizacijoms ir Lietuvos Gelbėjimo Komitetui pritarant, suruošė JAV LB Elizabeth Apylinkės Valdyba, praėjo su pakilusia nuotaika ir dideliu pasisekimu. Tai intencija vas. 22 kleb. kun. M. Kemežis aukojo mišias ir pagerbė žuvusius prie kryžiaus šventoriuje. Popiet Lietuvių salėje įvyko iškilmingas posėdis ir mešinė dalis, kurią įdomiai pravedė aktorius Vitalis Zukauskas.

Iškilmingame posėdyje Antanas Masionis iš Patersono skaitė turiningą ir tikrai įdomią paskaitą. Savo vaizdingai pareikštomis mintimis jis perkėlė klausytojus pas pavergtus brolius tėvynėje ir Sibiro tremtyje. Jis neabejotinai sustiprino pasiryžimą kovoti už Lietuvos laisvę ir visomis išgalėmis remti pavergtuosius savo brolius.

Lietuvos laisvinimo reikalui buvo surinkta Alto vardu 234.50 dol. ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondo vardu 149.50 dol. A. ir B. Stukai paaukojo 20 dol.; po 10 aukojo kleb. kun. M. Kemežis, kun. V. Karalevičius, kun. J. Pragulbickas, K. ir A. Barčiai, Pr. Damijonaitis, J. ir M. Juška, P. Lany, J. Lubinskis, St. Lukoševičius, P. Pečenkis, B. ir M. Vyliadau ir V. Tomkus. Be to, per Lietuvos Gelbėjimo Komitetą Stasy Valatka paaukojo 16 dolerių ir 25 ct. (j.s.)

Didžiosios savaitės pamaldų tvarka

Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje.

Verbų sekmadienį — 8 val. šventinamos verbos, procesija, mišios; kitos mišios: 9, 11 ir 12:15 val., 4 val. p.p. Graudūs Verkšmai, palaiminimas Svč. Sakramentu.

Pirmadienį — 7:30 val. vak. Stebuklingo Medaliko Novena lietuvių ir anglų kalbomis.

Trečiadienį — 7:30 val. vak. Graudūs Verkšmai, palaiminimas.

Ketvirtadienį — 8 val. ryte mišios ir komunija, 5 val. p.p. mišios ir komunija ir 7:30 val. vak. iškilmingos mišios ir komunija.

Penktadienį — 3 val. p.p. iškilmingos Kristaus Kančios prisiminimų pamaldos, komunija, 7:30 val. vak. Kryžiaus Keliai.

Šeštadienį — 8 val. vak. kompietai, 11 val. vak. vigilijos pamaldos: ugnies, vandens, žvakės šventinimai. 12 val. naktį Velykų vigilijos mišios, pamokslas.

Velykų sekmadienį — 6 val. ryto Prisikėlimo mišios, kitos mišios — 8, 9, 11 ir 12:15 val.

Operetės choras intensyviai ruošiasi pavasariniam koncertui. Choro repeticijos vyksta kiekvieną penktadienį Piliečių Klubo salėje 8 val. vak.

Naujas Balfo apskritis

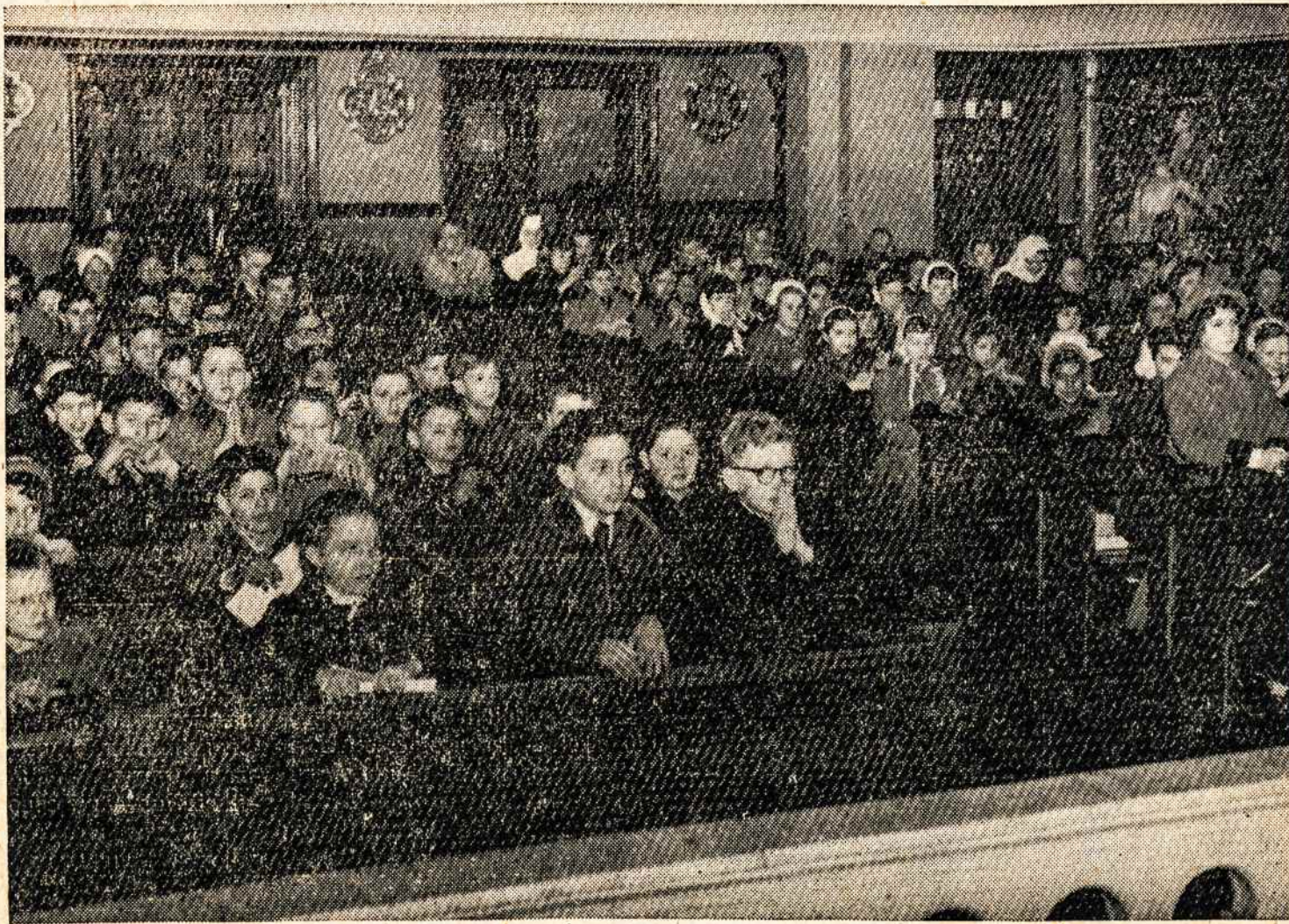
Devintojo Balfo seimo nutarimu ir New Jersey balfininkų stipria iniciatyva Newark, N. J. įvyko steigiamasis New Jersey Balfo apskrities susirinkimas kovo 15. Susirinkime dalyvavo New Jersey gyveną Balfo direktoriai, skyrių pirmininkai ir valdybų nariai.

Balfo apskritis (Čikagos pavyzdžiu) koordinuoja skyrių veiklą, rengia koncertus, piknikus, specialius vakus. Balfo apskritis turi specialias didesniai veiklai išvystyti komisijas, atskira kasą, bei kitas Balfo veiklos pagyvinimo priemones.

Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyriaus sueiga įvyks šeštadienį, kovo 21 d. 7 val. Arūnų bute, 86-04 94 St. Woodhaven, N.Y. Tema "Mintys apie akademinę skautiją" kalbės Ed. Kaminskas iš Yale universiteto. Po paskaitos — einamieji reikalai.

Parduodamas namas. Dailus namas su 8 dideliais kambariais, ideliai tinkas daktaro arba advokato ofisui ir butui, parduodamas Woodhaven, N.Y. Kreiptis į savininką telefonu **Virginita 7-6096.**

Išnuomojamas butas. So. Boston — City Point, netoli "L" maudynių, trečiame aukšte, 5 kambariai. Automatiškas šildymas, vasarą apšaldomas, 7 dalių vonia, kabinėtinė sinka, moderniškas naujas pečius, kieta medžio grindys, karštas vanduo dveji pažiai, naujai dekoruotas su moderniais įrengimais. Teirautis po 5 val. vak. 597 E. 7th St., 2nd Fl., So. Boston, Mass.

ANGELŲ KARALIENĖS parapijos vaikai pamaldose savo bažnyčioje.

LIETUVIŲ TAUTOS AMBASADORIAI

Gyvenimas turi savo netikėtumų. Netikėtai gavau iš Mr. A. Ciezkievic, gyv. Astoria, N.Y., visai neapžįstamo ir nežinomo asmens, laiškėlį, kuriame prašė prisiųsti Vytauto Augustino "Lietuvos vaizdų" albumą, išleistą "Ateities". Rašyta nesklaidžiai anglų kalba, braižas apgrubusių nuo darbo pirštų. Prašo siųsti COD keliu arba prisiųsti sąskaitą. Albumas pasiūstas su sąskaita, pasitikint, kad apmokės.

Po kelių dienų ir redakciją ateina senyvas žmogelis. Užut vizitinės kortelės, parodo paprastą, gerokai aprintą popierio lapelį su mašinėle įrašytu adresu. Tai tas pats A. Ciezkievic. Kalba angliškai. Pasiūstas albumas, kad yra čia gimis, pirmos kartos lenkas. A.

Kat. Moterų Sąjungos

29 kuopos mėnesinis susirinkimas bus trečiadienį, kovo 18, 7 v.v. Apreiškimo parapijos salėje.

Ateitininkų Sėdresnių susirinkimas įvyko praėjusį sekmadienį, kovo 15, Apreiškimo parapijos salėje. Tėv. J. Venckus, kuris šios savaitės vakarais Apreiškimo bažnyčioje vedą vyrų rekolekcijas (7:30) papasakojo apie Pietų Amerikos gamtą, žmones, jų gyvenimą ir ten gyvenančius lietuvius.

LAK Moterų krepšinio komanda, vad. M. Zukauskienės ir A. Biručio, uoliai ruošiasi Detroito vyksiančioms lengvosios atletikos pirmenybėms balandžio 5.

FILMAS APIE VENGRIJĄ

Radio City rodomas filmas su Deborah Kerr ir Yul Brynner, vardu "The Journey", surištas su vengrų sukilimu prieš rusus Raudonojo teroro ir sukilimo scenos filmą aprėžia suaugusiem. Filmas turi antibolševikinės propagandinės reikšmės.

pie albumą sužinojęs Lietuvos konsulate New Yorke. Kai pasiteiravau, kodėl susidomėjo Lietuvos vaizdais, senukas paaiškino:

—Turiu daug draugų lietuvių ir gyvenamoj aplinkoj ir darbovietėj. Jie visi labai puikūs žmonės. Aš juos visus labai mėgstu. Panorau pažinti ir jų kraštą —mano tėvų kaimyninį kraštą Lietuvą, su kuria lenkai turėjo daug istorinių ryšių, net bendrą karalių. Gal turite daugiau populiarios literatūros apie Lietuvą? Brošiūrų, trumpą istoriją ir kitokios informacinės medžiagos. Gaila, dar lietuviš. skaityti neišmokau, ka žin ar ir beišmoksiu, tad galiu naudotis tik angliškai rašytomis. Esu jau pensininkas. Sveikata dar šiek tiek tarnauja, noriu laisvu laiku susipažinti su kraštu, iš kurio tiek daug gerų draugų susitikau.

Nedaug galėjau aš tą naują lietuvių draugą sušelpsti, nes tokios literatūros nedaug esame paruošę. O jos labai reiktų.

Atsiveikines pagalvojau, kad visi tie jo draugai lietuvių buvo tikri Lietuvos ambasadoriai, kurie savo pavyzdžiu, žodžiu ir elgesiu laimėjo Lietuvai ir lietuvių interesams didelę simpatiją čia gimio lenko, naujojo amerikono.

Tokių progų būti ambasadoriais galime kiekvienas turėti, be abejoj ir turime, tik reikia jas išnaudoti.

KVD

PAVYZDINGAS VYTIS

Juozas Janulaitis, studentas, gimęs ir augęs Philadelphiaje, yra vyčių veikėjas, kalba puikiai lietuviškai, be svetimų akcento, ir gražiai lietuviškai rašo. Bostoniečiams Boleslovui ir Veronikai Lapinskams tebebūnant Vokietijos tremtinių stovykloje, Janulaitis sužinojo, kad B. Lapinskas iš medžio drožia dailės drožinius, ir todėl jį prašė jam atsiųsti medžio drožtą Lietuvos herbą Vytį ir dr. Jono Basanavičiaus paveikslą drožinį. B. Lapinskas jo prašymą išklaušė, ir už tai gavo didelės paramos iš to jauno studento: jis jems siuntinėdavo gėrybių siuntinius iš Amerikos į Vokietiją. Lapinskas ir šandien jam tebėra dėkingi. Suprantama, kad dar daugiau Juozui Janulaičiui yra dėkinga Petronėlė Grinkevičienė, kuriai surado jos dabar Lietuvoje pasilikusio vyro Petro Grinkevičiaus gimimo metrikus, t.y. parapiją ir bažnyčią Philadelphiaje, kur jos vyras buvo krikštytas. Dabar su tais gimimo metrikais žmona ir vaikai gyvena So. Bostone, tikisi savo vyrą ir tėvą iš Lietuvos rusiškųjų administratorių išvaduoti ir Bostonan atvykstant susilaukti.

BOSTONO ŽINIOS

Antanas Šapalis, atvykęs prieš gerokus 50 metų iš Suvačiaus, šiandien persirites jau per 70 metų, vis dar tebekruta. Prieš čia atvykdamas kurį laiką dirbo Rygoje ir išmoko staliaus amato. Ilgainiui Amerikoje atsirado ir daugiau jo brolių ir seserų, kai tėvai Lietuvoje žemės neturėjo. Prasikūrė sunkiu darbu. Visų vadinamą Antanėlį visi pažįsta kaip su priešingos pakraipos žmonėmis tuoj besiginčijantį, bet šiaip jau ramų ir blaivų.

Norma Razvadauskaitė, prieš 2 metus anksti mirusio vyčių veikėjo Prano Razvadausko dukte, studentė, gražiai lietuviškai kalba, bendrauja su naujųjų ateivių lietuvių dukterimis ir progomis televizijoje atstovauja lietuves tautiniais draubūžiais. Vasario 20 ji savo draugių bei draugų tarpe motinos ir sesers Glorijos pastogėje šventė 18 metų amžiaus gimtadienį.

Jeronimo Kačinsko simfoninį kūrinių Lento 1959. 3. 17. 3 val. 15 min. Brocktono Junior High School salėje gros, tarp kitų kūrinių, Brocktono simfoninis orkestras, diriguojamas prof. dr. M. Paranov, Hartfordo muzikos kolegijos direktoriaus. Brocktono ir apylinkių lietuvių atvykime.

Faustas Kirša, sulaukęs pensijos ir tuo būdu turėdamas daug laisvo laiko, toliau rašo įdomiuosius satyrinio pobūdžio "Pelenus". (Jų gera pradžia buvo išspausdinta nepriklausomoje Lietuvoje). Jis labiau gali dalyvauti vietinių lietuvių visuomeniniame gyvenime ir lankyti net ir tolimus pažįstamus bei kultūrinės šalies įstaigas.

Velykų diena, kovo 29, ruošiami skautiški šokiai su įdomia programa ir turtingu bufetu Strand Hall salėje, 374 W. Broadway So. Bostone. Kviečiami visi linksmi praleisti vakarą. Rengia Bostono skautai vyčiai.

Lietuvių piliečių klubo šakotos vadovybės rinkimai buvo gruodyje, o kiti bus ateinančiame lapkrityje, ir naujiems rinkimams jau iš anksto ruošiamasi. Klubas, yra labai turtingas ir geroje vietoje turi 4 aukštų mūrą namus, kur du aukštai dar neįruošti, bet jau ketinama įruošimo darbus pradėti.

Mirusieji

Po gedulingų šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldų palaidoti:

Agota Mockapetrienė (kovo 7) 77 m. Velionė gyvenė 385 Park St., Dorchester, Mass. Nuliūdime paliko du sūnus. Palaidota N. Kalvarijos kapinėse.

Jonas Šiaulyš (kovo 12) 61 m. Velionis gyvenė 78 Hilma St., Quincy, Mass. Nuliūdime paliko žmoną, dukterį, motiną, seserį ir keturis brolius. Palaidotas N. Kalvarijos kapinėse.

Prieinamausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą patarnauja visiem lietuviams

BALDŲ KRAUTUVĖ

kurioje galima gauti visam butui moderniškausi baldai, įvairiausios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k. Kreipkitės adresu:

ONA IVASKIENE LITHUANIAN FURNITURE CO.

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Off. Telph. AN 8-4618 Res. AN 8-5961

Krautuvėje taip pat galima gauti DARBININKĄ, pratesti prenumeratą arba užsisakyti naujai ir kreiptis visais DARBININKO reikalais.

Primami taip pat skelbimai.

JAU PASIRODE RINKOJE

naujos konstrukcijos ir naujos formos RASOMOSIOS MAŠINĖS, kurios pilnai atstoja raštinės tipo mašinas, o yra lengvos ir mažos. Katalogų ir kt. reikalaukite (gausite veltui):

J. L. GIEDRAITIS, 1632 Broad Street Hartford, Conn., patarnaus sąžiningai.

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS

Telefonas JAMAICA 6-7272

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas

MODERNISKA KOPLYCIA

423 Metropolitan Ave.

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)

FUNERAL HOME

M. P. BALLAS—Direktorius

ALB. BALTRONAS-BALTON

Beikaly Vedėjas

660 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

BALSAMUOTOJAS

231 Bedford Ave.

Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins- Šalinskas

Laidotuvių Direktorius

84-02 JAMAICA AVE.

(prie Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteikiama garbingas laidotuves.

Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija

Tel. Virginia 7-4499

Waitkus FUNERAL HOME

197 Webster Avenue

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius

ir Balsamuotojas

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

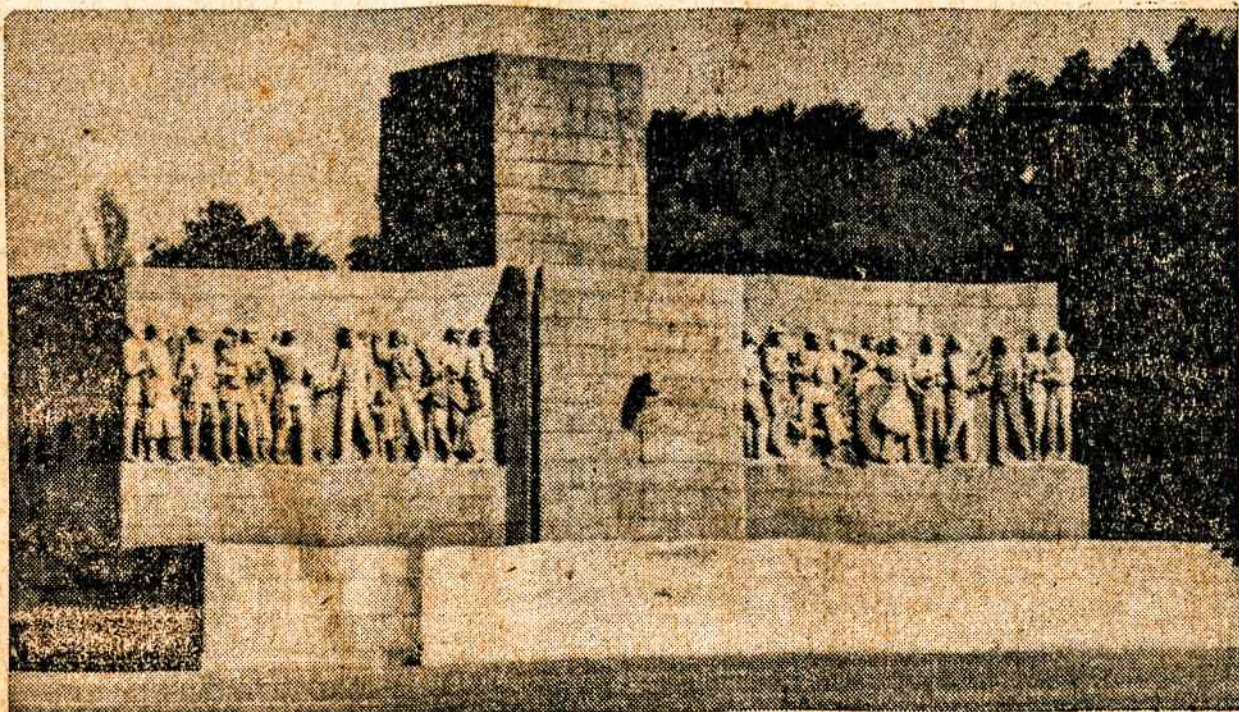
Nauja moderniška koplyčia

menims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas

mausiomis kainomis. Kainos

pačios ir į kitus miestus.

Reikale kviekite: Tel. TR 6-6484

BUDAPEŠTE sukilimo metu Stalino Sta tula nuritinta nuo šio paminklo.